

duhovno
življenje

Zgoraj: 9. novembra 1994 zvečer. Sprejem škofa Metoda Piriha v Slovenski hiši. Foto: Marko Vombergar.

Na sredi: Slovenski dom v Mendozi, 18. septembra. Obhajanje 40-letnice dušnopastirskega dela Jožeta Horna med mendoškimi rojaki. Z jubilentom koncelar brirata nadškof Arancibia in župnik Janez Cukjati.

Spodaj: Šolski otroci izročajo slovenski šopek svojemu dušnemu pastirju Jožetu Hornu.

DVE OMIKI

MARKO KREMŽAR

Ko so Združeni narodi proglasili „leto družine“ in je tudi najvišje vodstvo katoliške Cerkve podprlo to pobudo, je marsikdo na tihem upal, da bo vsaj v tej točki mogoče priti do sodelovanja ali do skupnih izhodišč med ustvarjalci „novega svetovnega reda“ in Cerkvijo. Pa je izkušnja ponovno potrdila, da je zaman čakati trajnih, zdravih sadov od ljudi in ustanov, ki hočejo rasti mimo Boga.

Tako se je zgodilo, da prav leto družine s kruto jasnostjo osvetljuje

resničnost o „dveh omikah“ današnjega sveta, na katero opozarja sedanji papež Janez Pavel II.

Družina ni področje, na katerem bi se mirno stikali krščanska in potrošniška, materialistična kultura. Nasprotno, prav družina postaja z vsakim dnevom bolj izrazito bojno polje, kjer se bije boj za ohranitev naravnega reda. Gre za novo obliko starega spopada med neredom človekovega napuha in med redom božjega stvarstva.

Družina, zibelka človeštva, ki je po papeževih besedah izraz **omike ljubezni**, je v globokem nasprotju s pojmom družine, kot si jo zamišlja sodobni relativistični svet in ki izhaja iz **omike sebičnosti**. Ljubezen, ki daje družini smisel, toploto in življenje ter povezuje družinske člane v občestvo in skupnost, naj bi v „novem svetovnem redu“, katerega načrtujejo protiverske skupine v krogu Organizacije združenih narodov, nadomestila hladna, neplodna sebičnost, ki se izčrpuje sama v sebi.

Pri tem ne gre več le za dva nasprotujoča si pogleda na svet, temveč za dve volji, kako oblikovati svet. In ker je politična in gospodarska moč pretežno v rokah sinov tega sveta, ki kristjani lahko obetamo novih časov preizkušnje prav na področju najbolj intimnega družinskega življenja.

Omika sebičnosti, antropocentrizem novega svetovnega reda, se bo pri svojem boju proti omiki ljubezni skrivala pod zastavo svobode. Svoboda, ta dragoceni božji dar, bo vnovič zlorabljana in uporabljana kot izgovor za nasilje nad moralnim redom. In kako naj bi bilo drugače, če izganjajo iz javnega življenja Boga, ki je vir resnične svobode?

Vaclav Havel je rekel v slavnostnem govoru, ki ga je imel letos v Filadelfiji, da sodobni antropocentrizem nujno vodi do tega, da bo On, ki je obdaroval človeka z vsemi neodtujljivimi pravicami, prišel izginjati s sveta. Misel na obstoj neke avtoritete, ki naj bi bila nad človekom, je postala ambicioznemu človeštvu nesprejemljiva. Vendar z zavračanjem prav te, božje avtoritete se človeštvo z vsemi deklaracijami o človekovih pravicah vred podreja samovoljni manipulaciji ljudi.

Z zavrnitvijo Stvarnika pa „novi red“, ki se je na

Konferenci v Kairu odkrito predstavil svetu, zavrača tudi prvenstvo ljubezni. Kajti, kot pravi Janez Pavel II. v Pismu družinam, ni resnične ljubezni brez zavesti, da je Bog ljubezen in da je človek edina stvar na zemlji, ki jo je Bog poklical v bivanje zaradi nje same. Po božji podobi in sličnosti ustvarjeni človek ne more popolnoma najti samega sebe, razen v odkritosrčni daritvi svoje lastne osebe, kar je lahko edinole izraz ljubezni.

Hkrati z ljubeznijo pa zavrača nastopajoči svetovni red tudi objektivno resnico. „Kdo more zanikati, da je naša doba čas velike krize, ki se izraža predvsem kot globoka kriza resnice?“ se sprašuje papež v omenjenem pismu. „Križa resnice pa pomeni v prvi vrsti krizo pojmov. Ali izrazi ‘ljubezen’, ‘svoboda’, ‘odkritosrčen dar’ in celo ‘oseba’, ‘pravica osebe’, v resnici še pomenijo to, kar po svoji naravi vsebujejo?“

Sodobni človek, napolnjen s površnimi odlomki informacij vseh vrst, naj bi pozabil na harmonično celoto svoje lastne osebe in občestev, v katerih biva, pa tudi na smiselnost stvarstva. Strokovnjaki, na katere se tako radi sklicujejo člani pomasovljene družbe, so sicer sposobni razložiti skoraj vse pojave sveta, ki nas obdaja, vendar, kakor pravi Havel, kljub temu vedno težje razumevamo svoje lastno življenje. Smo v „postmodernosti“, to je v dobi, ko se zdi skoraj vse mogoče, a ko človek ne najde več zase nobene trdne opore. Edina gotovost sodobnika je — negotovost. V svetu, kjer je mogoče manipulirati vse s pomočjo denarja, postajata tudi vrednoti ljubezni in resnice izraza brez prvotne, plemenite vsebine.

Globoki konflikt med omiko ljubezni in omiko sebičnosti, ki se že desetletja tragično odigrava na področju družine, bo imel dolgoročne posledice. Ni čudno, da je sedanji papež postavil omenjeno „Pismo družinam“ čisto tako blizu veliki in novim generacijam namenjenemu krožnici „Sijaj resnice“. Kajti usoda resnice, ki edina osvobaja človeka, se odloča v sredi naravne družinske skupnosti. Resnica ima strašno moč, je trdoživa in mogočna. Zasidrana v srcu družin, kjer je doma življenje, postane resnica neuničljiva. Zato je „novi red“ Združenih narodov že naprej obsojen na končni neuspeh, a pred

Komunizem v postkomunistični Sloveniji

AVGUST HORVAT

Nekateri menijo, da je s tem, da je nekdanja komunistična vladavina sestopila z oblasti, tudi konec komunizma kot ideologije in politične stranke. Dejanske razmere dokazujejo, da ni tako v nobeni izmed dežel do pred kratkim pod komunistično diktaturo, tudi v Sloveniji ni drugače. Nekdanji komunistični obastniki so se samo nekoliko umaknili v ozadje, kjer tolažijo žalujoče po nekdanji diktaturi.

Gorbačov je s prevzemom oblasti v bivši Sovjetski zvezi hotel nekoliko omiliti komunistično diktaturo, dovolil je nekoliko več državljanske svobode, tudi verske, a ohraniti nedotaknjene meje imperija. A mu ni uspelo, razvoj ga je prehitel zaradi korumpirane oblasti v lastnem imperiju in satelitskih državah. Korupcija in nemorala sta izpodkopavali temelje komunistični vladavini. Pod udarci narodov in ljudstev žejnih svobode se je zrušil berlinski zid, nastopila je pomlad za narode vkljenjene v verige rdečih diktatur. Zavedli so se svoje samobitnosti, pravice do svobode in narodne ter državne samostojnosti. Sovjetski imperij se je razbil, toda komunistični veljaki se niso odpovedali oblastiželjnosti, postali so „demokrati“, stranki spremenili ime ali se pa spretno in preiščeno pomešali v večino resnično demokratičnih strank in tako nastopali v vsaj tehnično svobodnih in demokratičnih volitvah. Vsa družbena občila so ostala pod njihovo kontrolo, kar jim je veliko pomagalo, da so doslegli zadovoljive volitvene rezultate. V nekaterih deželah so pod novim strankinim imenom obržali oblast, v drugih pa na naslednjih volitvah, ker

volilci s pridobljeno demokracijo in tržnim gospodarstvom niso bili zadovoljni. Skozi desetletja so bili vajeni, da vladajoči mislijo tudi zanje. Ruski intelektualci je v intervjuju izjavil, da ruski narod ni vreden živeti v demokraciji, ker je živel skozi zgodovino pod avtoritarni-

mi režimi.

V Sloveniji je sestop komunistov z oblasti bil nekoliko drugačen, izsilili so ga verni in kulturni delavci. Po letu 1989 so se jim začela majati tla pod nogami in željnimi svobode niso mogli zamašiti usta. Najprej so bile dovoljne opozicionalne semipolitične zve-

Odkritje plošče v spomin pobitih in zamolčanih v Rudniku je bilo 28. avgusta 1994.

tem bo za družine, ki bodo hotele ostati zveste svojemu bistvu, lahko novo poganstvo še vir velikega trpljenja. Vrednoti, kot sta resnica in ljubezen, zahtevata visoko ceno.

Gre za nekrvavi boj, ki prizadeva vsakega kristjana v njegovi osebnosti, vsako družino v njeni posebnosti, a tudi vsak narod v najglobljih koreninah obstoja. Odločitev za resnico, za ljubezen in za svobodo je v bistvu ena sama odločitev.

Vse človeštvo pretresa neizprosni spopad med omiko življenja in omiko smrti. Zunanje manifestacije za legalizacijo in proti legalizaciji splava so le vrh ledene gore, ki grozi razkrojiti človeški rod. V tem velikem spopadu za kristjana ni srednjih poti pa tudi ne nevtralnosti. Vsi smo poklicani k odločitvam, ki bodo vplivale na naše osebno, družinsko in narodno življenje. Izhodišče pri iskanju

pravih odločitev pa je, danes kakor vedno, spoznavanje in sprejemanje resničnosti, ki jo odkrivamo v sebi, v svojem rodu, v bližnjih in v celotnem stvarstvu.

Le tako lahko razumemo v vsej pomembnosti poziv sedanjega papeža. Družina, bodi to, kar si! Slovenska katoliška družina, bodi to, kar si iz svojih korenin, iz omike ljubezni, iz svojih spoznanj, iz lastnih izročil in poslanstva! Slovenska družina, boš, kar si, ali pa boš grob narodu, kateremu si poklicana posredovati življenje.

In pri tem ni važno, kje, družina, živiš, važno je, kje imaš srce! Važno je, da se zaveš svoje identitete in da si ji zvesta. V civilizaciji ljubezni ni meja in vrednote niso vezane na kraj. A to lahko razume le, kdor misli katoliško, to je v duhu univerzalnosti, katera ne more obstajati brez samozavestne in različne posamičnosti.

ze, šele pozneje so postale stranke. Cerkev je lahko brez večjih težav gradila svetišča in popravljala porušena med vojno. Ta gradbena dejavnost Cerkve jim je bila dobrodošla zaradi omiljenja brezposelnosti, ki je nastala nastala zaradi uvajanja gospodarske reforme in stečajev številnih podjetij.

Opozicionalne stranke so se povezale v koaliciji Demos, zmagale na volitvah in prevzele vlado ter skušale deželo pripeljati v samostojno demokratsko državo in svoboden gospodarski razvoj. Komunisti so s svojimi strankami postali opozicija, a ker so bila družbena občila v njihovem upravljanju, so po njih žalili in zasmehovali nekatere člane nove vlade; vse, kar je podvzela, je bilo narobe. Pri tem držnem obnašanju komunistov pa se postavi vprašanje, ali se komunisti niso umaknili z oblasti pod določenimi pogoji, predvsem, da se ne bodo raziskovali in kaznovali medvojni zločini, kako so dosegli sporazum z Nemci za „osvojenjo ozemlje“ v Beli krajini, kdaj so ga sklenili in kdo so bili njihovi podpisniki, na katero niso smele stopiti domobranske čete, in bi ga tudi Nemci lahko zasedli v eni uri, če bi hoteli. Nič manj nujno ni raziskovati in ugotoviti, kdo je naredil načrte in gradil podzemne rove v Kočevskem rogu, koliko na smrt obsojenih jetnikov so uporabili kot sužnje do popolne izčrpanosti, podobno kot so Nemci počeli v taborišču Dachau, zakaj tudi še sedaj v samostojni državi ni dovoljen ogled teh rovov prebivalcem Slovenije in tujim turistom. Nič manj ni važno vprašanje, zakaj še do sedaj ni bila uvedena upravna in administrativna reforma ter zamenjava direktorjev industrijskih podjetij,

za katere je marksistični teoretik Boštjan Zupančič v takrat še Naših razgledih menil, da bi morala demosova vlada takoj v začetku vse direktorje poslati v zapor, da bi dali odgovor za upravljanje njim zaupanih podjetij, in če so jih z lastnim prilastanjem dobička spravili v stečaj, postaviti pred sodišče in obsoditi na zaporne kazni. A se jim ni nič zgodilo. Sedaj, ko prihajajo v Slovenijo naložbe tujega kapitala in pod ceno pridejo do lastništva slovenskih podjetij, je med temi naložbami tretjina kapitala last slovenskih direktorjev podjetij, ki so si ga krivično prilastili in naložili v tujini. Izgleda, da odgovornih za tako ravnanje to nič ne zanima, in tako si komunisti ustvarjajo vire dohodkov za svoje politično delovanje.

Zaradi needinosti v demosovi koaliciji in še posebej needinost med kristjani, ki so se grupirali v dveh političnih skupinah, so komunisti s podporo sopotnikov prevzeli vlado, na drugih parlamentarnih volitvah pa so njihove stranke dobile relativno večino in s tem vlado. Prisotnost kristjanov v njej je bolj simbolična kot pa realna in se pragmatizem bolj revno obrestuje.

V slovenskem postkomunizmu imajo komunisti dva obraza, enega za odnose v mednarodni politiki, drugega pa za notranjo. V zunanji hočejo biti demokrati in priti v članstvo ustanov

Evropske zveze in drugih organizacij. V notranji politiki bi se pa naj nič ne sporemenilo. Cerkvi so dovolil tri zasebne gimnazije in nekaj otroških vrtcev, ostalo bi pa naj bilo po starem kot za časa diktature, zato se branijo tudi veoruka kot prostovoljnega predmeta v šolah. Cerkvi nočejo vrniti po vojni zaplenjenega premoženja, ki za državo ne pomeni veliko oziroma toliko kot za Cerkev. Nočejo vrniti cerkve sv. Jožefa in Križank v Ljubljani, Baragovega semenišča in več samostanov. Škofove zavode so vrnili, ker so bili v zelo slabem stanju in so njihovo vzdrževanje in obnovo naložili Cerkvi. Za Ljudsko tiskarno, ki je last Katoliškega tiskovnega društva in so jo po vojni preimnovali v tiskarno Ljudske pravice, so lastnikom ponudili 30 odstotkov delnic, češ da so ostale izboljšave opreme in poslopja opravili v povojni dobi. Cerkev izdaja časopis in revije ter knjige, predvsem pa se udejstvuje na karitativnem področju, ker s tem znatno razbremeni državne finance. Pomaga potrebnim iz lastne narodne skupnosti kot tudi beguncem iz Hrvaške in Bosne.

Zelo počasi seboljšuje versko življenje, predvsem med mladino. Nemorala, razpore in neurejeno zakonsko življenje ter sprevi so rak rana v narodnem življenju. So njegova velika bolečina in ogrožajo njegovo bodočnost.

Ivan Korošec govori ob odkritju plošče v Sostrem, 11. septembra 1994.

Zavestno sprejemamo slovensko duhovno domovinstvo

Razmišljanja ob 39. Slovenskem dnevu
in 38. obletnici Našega doma v San Justu
v nedeljo 9. oktobra 1994

TINE VIVOD

Danes skupaj praznujemo dve pomembni obletnici tudi z rojaki iz domovine. Ti so nas počastili s svojim obiskom in s svojim nastopom obogatili Teden slovenstva v Argentini.

Z velikim veseljem sprejemamo obiske posameznikov in raznih skupin in odpiramo vrata Slovenske hiše, vrata naših krajevnih Domov in naša družinska ognjišča.

Obenem pa pričakujemo spoštovanje našega načina življenja, razumevanje našega prepričanja in upoštevanje naših načel in zahtev.

O tukajšnji slovenski skupnosti se je in se še sedaj piše. Izdajajo se TV nadaljevanke. Prirejajo reportaže in ankete. Izdajajo se knjige o nas. Nekateri nas želijo imeti kot objekt in zakup pri finančnih podporah.

Vendar mi bomo ohranili svojo identiteto še naprej tudi zato, ker smo lahko pozitiven element v dialogu z rojaki tu, v zamejstvu in v domovini.

Življenje naše skupnosti se ni začelo in ni končalo z eno prireditvijo, z enim obiskom, z eno radijsko in

TV oddajo. Naša pot gre naprej, preko vseh teh obrobni in priložnostnih poizkusov. Naša drža je pokončna. Nikomur nismo nič dolžni!

Kar delamo, delamo brezplačno: žrtvujemo svoje moči, prosti čas in denar in ne pričakujemo zaradi tega državnih plač, diplomatskih mest.

Priznavamo pravico do različnih mnenj, pravico do dialoga. Želimo iskrenega sodelovanja v takoimenovanem slovenskem mozaiku, ker spoštujemo razlike regionalnega

značaja.

Naša mladina je lahko mirna, ker ima dobro vzgojo v poštenih družinah, lahko se zateka v Slovensko hišo, v krajevne domove, v slovenske šole, v organizacije in društva in obiskuje domovino svojih prednikov, v tej dobi postkomunizma in nihilizma.

Čeprav obstajajo generacijske razlike, kar je popolnoma naravno, vemo, da „sad ne bo padel daleč od drevesa“.

Ko praznujemo 39. Slovenski dan v Argentini in 38. obletnico Našega doma, se spominjamo vseh, ki so že od doma izpred vojnih organizacij in povojnih taborišč prinesli sèm smisel vsega organizacijskega dela na narodni, kulturni in verski podlagi.

Spominjamo se tudi vseh žrtev vojne in revolucije. Mi smo njihovi dediči in pričevalci, zato:

Zavestno sprejemamo slovensko duhovno domovinstvo!

Iz preteklosti gradimo za prihodnost!

Iz govora Marjana J. Loboda, predsednika S.D.,
na obletnici Slomškovega doma 17. septembra 1994

Mi mladi čutimo, da je naša prva in glavna dolžnost, da se ohranimo kot slovenska skupnost v Argentini, zvesti vrednotam slovenstva in krščanstva. Hočemo biti subjekt v sklopu slovenske narodne skupnosti, v katero po vsej pravici in po svoji volji spadamo. Zdrava povezava z matično domovino naj omogoča plodno pretakanje narodnega življenja v obe smeri. Kot je dejal škof Rožman: „Če smo med seboj edini in če gremo za istim ciljem... bomo dosegli, da se bo naš glas daleč slišal...“ In

Slovenija bo še dolgo potrebovala slišati tudi naš glas, ki bo morda včasih tudi oster, a vedno dobronameran in porojen iz ljubezni in želje po pravici, za katero je toliko naših prednikov umrlo mučeniške smrti in je toliko naših dobrih ljudi leglo v grob daleč od ljubljene rodne zemlje. Mi hočemo s tem delom nadaljevati, na nove načine, z novimi prijemi, a z istim ciljem: ohraniti Slomškov dom kot naš skupni dom, v službi slovenstva in krščanstva.

NAMEN APOSTOLATA MOLITVE ZA DECEMBER

Splošni: Da bi obhajanje 150. obletnice Apostolstva molitve prispevalo k oživitvi apostolske gorečnosti in k novi evangelizaciji.

Misijonski: Da bi posebna sinoda za Afriko vnesla v krajevne Cerkve te celine tesnejšo medsebojno povezanost in prožnejše misijonsko sodelovanje.

Slovenski: Da bi iz naših družin ne izginili božični in drugi lepi narodni običaji.

IZ POPRAVLJENEGA PROGRAMA SKD

Narodna sprava - poprava krivic

Člen 110: Slovenski narod je bil grobo prizadet tako z nacističnim in fašističnim kot tudi komunističnim totalitarnim sistemom. Še posebno je komunistična partija pod vodstvom Kominterne začela v najtežjem času fašistične okupacije krvavo revolucijo v letih 1941/45 in s tem povzročila med nami bratomorno vojno, ki se je končala z množičnim pobojem tistega dela Slovencev, ki se je komunistični ideologiji in revoluciji uprl.

V slovenskem narodu je zato potrebna sprava, do katere bo mogoče priti po poti iskanja in ugotovitve resnice in na podlagi krščanskih vrednot priznanja in obžalovanja, dopolnjenega s popravo storjenih krivic. Poprava krivic mora obsegati vse žrtve revolucije in z njo povzročene bratomorne vojne od leta 1941 dalje in vse žrtve totalitarne oblasti do demokratičnih volitev leta 1990, obsegati mora vso škodo, tako osebno, na časti in dobrem imenu, kot moralno in premoženjsko zaradi izgube življenja, zdravja ali premoženja, obsegati mora tudi uradno odpravo vseh sodb in drugih pravnih odločb, izdanih na podlagi revolucionarnih predpisov, ki so bili že tedaj v nasprotju s pravnimi načeli, priznanimi v mednarodni skupnosti, ali so sedaj v nasprotju z ustavnimi določbami o temeljnih človekovih pravicah in svoboščinah. Poprava krivic pomeni tudi odpravo privilegijev, ki so jih na podlagi revolucionarnih predpisov in dejanskih prednosti nelegitimno pridobili posamezniki ali organizacije, na drugi strani pa uradno priznanje, da sta bila medvojni protikomunistični odpor in povojno nasprotovanje nedemokratični oblasti legitimno in legalno ter častno dejanje, izhajajoče iz splošno priznane pravice do samoobrambe in iz naravne pravice do upora proti totalitarnemu režimu.

Kaj je

MASONERIJA?

LOJZE KUKOVICA

Nadaljevanje in konec iz prejšnje številke DŽ

Masonerija — protikrščanska in proticerkvena

Masonerija seveda ni sovražna krščanstvu in Cerkvi le v teoriji, temveč predvsem v praksi. Zgodovina odnosov masonerije do Cerkve to dejstvo tudi neizpodbitno pričuje. Ni tu kraj, da bi navajali izpovedi samih spreobrnjenih masonov. Premnoga preganjanja Cerkve (zlasti od francoske revolucije naprej in seveda tudi že med njo, ko je bilo pobitih na tisoče duhovnikov in redovnikov), uničevanje katoliškega šolstva, izganjanje redovniških družin iz evropskih držav in še nešteto drugih protikatoliških in protivverskih ukrepov so delo masonerije. S tem se masonerija tudi nehljinjeno ponaša. Vse to masonsko počenjanje ni le priložnostnega značaja. Gre namreč za njeno načelno in neizprosno prizadevanje, da bi razkristjanila človeško družbo in iz razkristjanjene naredila tudi brezbožno. Zato ne boodveč, če si ogledamo nekoliko pobliže to njeno prizadevanje.

Čeprav angleška masonerija sprejema vero v neko višje bitje, ki ga imenujejo Veliki svetovni arhitekt (francoska masonerija nobenega bitja ne časti po božje), je vendar to višje bitje tako skrivnostno, da si vsakdo ustvari o njem mnenje, kakor si ga hoče. Na vsak način pa to višje bitje prav nič ne vpliva na življenje ljudi. Zato mason pusti, da Bog biva v nebesih, na zemlji pa hoče vladati on sam.

Vsak mason je svobodomislec. Svobodna misel je za masona eno najvišjih in najbolj svetih načel. Vsak človek naj ima pravico, da o vsem svobodno misli, kar hoče, brez vsake vezanosti na kakršnokoli avtoriteto na zemlji. Zato smatrajo Sveto pismo in nauk Cerkve za praznoverje, tiranijo, predsodek, krivično zatiranje človekove svobode. Nanje se lahko naobrnejo besede sv. Pavla iz pisma Rimljanom v prvem poglavju: „Čeprav so namreč Boga spoznali, ga niso kot Boga slavili ali se mu zahvaljevali, marveč so pos-

tali v svojih mislih prazni in nespametno srce jim je otemnelo. Domišljali so, da so modri, pa so se poneumili.“

Masonerija zahteva in zagovarja absolutno toleranco, z drugo besedo, nihče nima pravice, da bi kaj komu prepovedoval ali da bi drugim nalagal kakšen filozofski, verski ali moralni nauk. Francozi uporabljajo za to krilatico: „Pustite, naj vsakdo dela, kar hoče“ (laissez faire, laissez passer). Tako je mednarodna masonerija na zvit način uspela, da se s pomočjo javnih oblasti rušijo eden za drugim vsi jezovi moralnega reda. Masonerija smeši cerkveni nauk o protispočetnih sredstvih, prepričuje vlade, naj ne preganjajo splava s kazenskimi ukrepi, rušijo zakon, na katerem temelji družinsko življenje, borijo se za enakopravnost homoseksualcev pred zakonom. Z eno besedo, ni nekega od človeka neodvisnega moralnega zakona. Parlamenti naj uzakonijo, kar je večini prav. Pospeševanje pornografije po vseh družbenih občilih ima gotovo v veliki meri masonerijo za svojo glavno pospeševalnico. Ne pokaže se njena roka, a je dolga. Staršem je treba dati popolno svobodo, da se izživijo. Naravi je treba zadostiti, to je edini zakon in edino pravilo. Tako smo prišli do takšnega stanja pokvarjenosti, da verjetno ne zaostajamo veliko za Sodomom in Gomoro.

Masonerija zahteva tudi popolno svobodo vesti in bogoslužja. Vsakdo naj časti Boga, kakor hoče (če ga sploh pozna). Nihče nima pravice, da bi drugemu ukazoval, kako naj to izpolni. Še najmanj pa Cerkev. Za vsakega je dobro to, kar on smatra za takšno, in slabo je tisto, ki ga on ima za takšno. To je zahteva po absolutnem subjektivizmu, v katerem ni mesta za kakšne objektivne, od človeka neodvisne zakone in vrednote. Te si ustvarja vsak sam, ko se zanje odloči. Tako ni čudno, da človek in človeštvo postopoma zgublja kriterij za to, kaj je dobro in kaj slabo. Kakor pravi Kristus v evangeliju: „Če

slepec slepca vodi, oba padeta v jamo.“

Logično zahteva zato masonerija popoln verski indiferentizem. Vse javne ustanove, zlasti seveda država, se morajo proglasiti za obsolutno nevtralne v zadevi religije. Ta zahteva sloni na prepričanju, da človek ne more vedeti, katera je prava religija. Vsakdo naj si zato izbere tisto, ki mu je najbolj všeč, ali pa sploh nobene. Zato država tudi nima nobene pravice, da bi podpirala eno vero na škodo druge. Tudi če bi v deželi bilo 90 procentov katoličanov, bi morala biti država popolnoma nevtralna do Cerkve in je v nobenem primeru ne bi smela predpostavljati drugim manjšinskim veram.

Enako zahteva masonerija tudi laično šolo. Laična je tista šola, v kateri mora biti popolnoma izključen verski pouk. Boga se ne sme niti omenjati. O Bogu v javnosti ne smemo govoriti, še manj seveda o Kristusu in njegovi Cerkvi. Velika zmaga svetovne masonerije je bila prav v tem, da je praktično skoro v vseh državah doseгла uvedbo laične šole. Kjer so pa masone razmere prisilile, da so morali popustiti tudi ustanavljanju zasebnih, in med njimi zlasti konfesionalnih šol, so pa v večini dosegli vsaj to, da te šole niso od države vzdrževane. Naj navedem za zgled ZDA, ki tako slovesno poudarja svobodo. Vendar ko gre za katoliške šole, staršem krati svobodo, da bi pod enakimi pogoji mogli izbirati med državno in svojo katoliško šolo. To zadnje sicer lahko imajo, a jo morajo sami vzdrževati, kar praktično pomeni, da so prisiljeni plačevati dvojne šolske davke, za javne šole, čeprav jih njihovi otroci ne obiskujejo, in za katoliške. Na področju šolstva je bila masonerija ves čas silno napadalna, in v vsakem primeru neizprosna borilnica za laično šolo. Cilj, ki ga s to gonjo zasleduje, je, vzgojiti ljudi brez Boga, brez vere, brez morale.

Solstvo pa seveda ni edino, za kar se masonerija tako krčevito bori. Ustanova, ki jo tudi hočejo uničiti, je nerazvezen zakon, posebej še krščanski zakon. Žal so skoraj po vsem svetu in to v razmeroma zelo kratkem času dosegli, da so državne zakonodaje uvedle razporoko. Prvi korak za uničenje zakona in po njej družine, je bila zahteva po civilnem zakonu, ki zakon poniža na stopnjo navadne pogodbe, ki v celoti odvisi samo od volje zakon sklepajočih in ki se zato tudi sklene izključno pred civilno oblastjo. Naslednji korak pa je uvedba „svobodne ljubezni“. Nobenega ozira na božje naročilo v raju: Kar je Bog zavezal, človek ne more razvezati. V Franciji si je npr. masonerija nadala nalogo „od kvarne družinske ustanove preiti k popolnejši ‘svobodni ljubezni’“. Napad na zakon je istočasno napad tudi na družino kot naravno ustanovo. Že leta 1871 je francoski mason Gratien zapisal naslednje besede: „Družina je naš največji nasprotnik. Če hočemo doseči svoj namen, da bo vsak državljan imel dostop do enake in revolucionarne vzgoje, moramo uničiti družino. Otrok ni dediščina družine, temveč last države.“

Nemogoče, da bi našli vse zle načrte, ki jih ima masonerija za človeštvo. Splošno pogrezanje v nemoralnost, ki jo danes doživljamo, je v veliki meri načrtno delo masonerije in njenih pomočnikov. Masonerija pospešuje nemoralnost, ki se kot strupena megla širi po svetu in zastruplja srca ljudi. Pospešuje razbrzdanost v spolnosti in nasilje v medčloveških odnosih. V veliki meri je masonerija zato tudi odgovorna za rušenje družbe. V njeni službi se nahaja večina današnjih množičnih družbenih občil. Vse to temno delovanje, izhajajoče iz tajnih masonskih „delavnic“ (talleres), nosi na sebi neizbrisen pečat njihove prisega, po kateri so se obvezali, da bodo delali za razkristjanjenje sveta, za osvoboditev človeka od Boga in za popolno človekovo svobodo.

Pri vsem tem delu masonerijo podpirajo vlade, včasih zavestno in odkrito masonske, drugi spet kot nezavedno orodje v njihovi roki. To njihovo rovarsko počenja ne bi bilo možno, če ne bi bili gospodarji neizmerne bogastva. Masonerija se zlasti bori tudi, da bi pridobila zase mladino. Zadosti je odpreti oči, da se prepričamo, v kako veliki meri se jim je njihov satanski poskus posrečil. Zlasti pri mladini se zaničuje in smeši krepst, poštenost se umika razvrtnosti, moralno bolehanje se polašča množic. Ali nismo že prišli v čas, ko ga je znani protikrščanski filozof Nietzsche napovedal, ko je govoril o literaturi: „Še eno stoletje takšne literature in bo celo duh iz sebe dihal smrad po gnilobi.“

Kdor je kaj več bral o masoneriji, ve, da navedeno ni nobeno pretiravanje. Nasprotno, podana slika je še vse

premalo temna, še premalo črna. Zato se ne moremo čuditi, da med krščanstvom in masonerijo, med Cerkvijo in prostozidarstvom ni možen noben sporazum. Tega se je Cerkve zavedala od vseh početkov. Brez števila je uradnih dokumentov Cerkve, v katerih so papeži obsodili moderno masonerijo. Prvi jo je na slovesen način obsodil že papež Klemen XII. kmalu po njeni ustanovitvi. Za njim je storil isto, le da še na bolj odločen in slovesen način, Leon XIII. z apostolskim pismom „Humanam genus“ leta 1884. Isti papež je še v drugih 72 dokumentih obsodbo ponovil. Zato je razumljivo, da je Cerkve v prejšnjem cerkvenem zakoniku iz leta 1918 kaznovala z izobčenjem vernike, ki bi se vpisali v masonerijo.

Po vatikanskem koncilu

Nekateri so mislili, da bo Cerkve na II. vatikanskem koncilu ali po njem svoje negativno stališče do masonerije spremenila ali pa vsaj omilila. Za to mnenje so se sklicevali tudi na dejstvo, da novi cerkveni zakonik iz leta 1983 masonerije ne omenja več z imenom. Pa je Sveti sedež na prošnjo mnogih škofov takoj pojasnil, da njena negativna sodba do masonerije ostaja nespremenjena, ker so „načela masonerije prej ko slej nezdržljiva z naukom Cerkve in da zato članstvo vernikov v masoneriji ostaja še naprej prepovedano. Verniki, ki bi se včlanili v masonerijo, se nahajajo v smrtnem grehu in zato ne morejo prejeti sv. obhajila“. In čeprav Cerkve po vatikanskem koncilu na splošno „hvali in priporoča sodelovanje vseh ljudi dobre volje pri reševanju problemov današnjega časa“, istočasno izrecno prepoveduje, da vpis v masonerijo odločno presega meje tega hvalevrednega sodelovanja.

Tako torej tudi danes ni možen noben dvom, kako Cerkve misli o masoneriji. In za to jasno besedo ji moramo biti hvaležni, posebej še danes, ko masonerija poskuša razprostriti svoje mreže po deželah, ki so bile do pred kratkim tudi zanjo zaprte, med njimi tudi po Sloveniji. Da ne bi iz ene sužnosti padli v drugo. Komunizem ni skrival svojega obraza, medtem ko je za masonerijo značilno prav to, da svoje rušilno delovanje skriva in je zato v nekem oziru še bolj nevarna.

PRED NOVIM EDENOM

ALOJZ REBULA

Človek je začel pričakovati Odršenika natanko tisti hip, ko so se vrata Edena zaprla za njim. Adam je tedaj stopil v nekaj absolutno in grozljivo novega: na zemljo, ki ni več plavala v milosti Četverorečja, kamor se je ob večernem vetriču hodil sprehat Vsemogočni, ampak je bila prekleta, zapisana trnju in osatu, domovina njegovega znoja in njegove smrti. Kako si ne bi bil tedaj zaželel, da bi se zgodil čudež, ki bi njemu in njegovi družici spet odprl vrata, ki jih je neusmiljeno zapiral kerubin s svojim ognjenim mečem? Toda poti nazaj ni bilo: Četverorečje je bilo odčarano za zmeraj: ostajalo je le upanje, da spremembo prinese neka sicer obljubljen, a kdove kako daljna prihodnost. Kakršnokoli spremembo, ki bi vsaj olajšala tisto življenjsko avanturo, ki je prek bolečine in truda peljala v smrt.

Kakršnokoli? Ne, ampak neskončno spremembo, umerjeno po človekovi sli po neskončnem.

Človekovo hrepenenje si je zahtevalo „neskončnega“ Odršenika. In izvoljeni narod, izbrani nosilec te sanje, se je ves predal viziji novega, odršenjskega sveta, kjer bi medvedka prijateljsko počivala poleg jagnjeta. Njegovemu preroškemu geniju se je iz stoletja v stoletja izvijal presunljiv klic: „Nebesa, rosite, in oblaki naj dežujejo pravičnika!“

Zgodovina judovskega naroda je dejansko bila eno samo veliko pričakovanje: pričakovanje, ki je tudi imelo določeno ime: Mesija.

A hrepenenje po odršitvi iz izvirne padlosti je bilo preveč splošno človeško, kakor je bil splošno človeški padec, da ne bi odsevalo tudi v civilizaciji grško-rimske antike. Kakšna množica novih filozofij in verstev prodre z vzhoda v aleksandrijsko dobo! Pogrešanje Mesije, odršenika iz tragične „condition humaine“, je gorelo tudi v tistem svetu. A ni ugasnilo niti pozneje.

V začetku Božanske komedije Dante napoveduje prihod Hrta, ki bo uničil zver, ki zastruplja svet. To je pri krščanskem pesniku pač napoved nekega ne eshatološkega, ampak političnega odršenika. Vendar se tudi

skozi to prerokbo prebija večna človekova težnja po odršenju iz zgodovine, v kateri se ne čuti doma.

Kako je s tem pričakovanjem v modernem času, koliko odlanja Kristusov prihod? Alisodobni človek sploh potrebuje odršenika?

Na videz ga ne potrebuje. Beseda „avtonomija“, na katero je moderni človek po renesansi ponosno prisegel, pomeni prav to: da je sam sebi zadosten in da torej ne potrebuje pomoči od zunaj. Človeški položaj mu je v svoji bistveni strukturi ne samo sprejemljiv, ampak celo racionalen, po Heglu celo toliko realen, kolikor je racionalen. Implicitno to pomeni zanikanje izvirnega greha: nikakršnega padca ni bilo na začetku, človek torej stoji od zmeraj v svoji izvorni in najboljši bivanjski obliki. Kolikor tej obliki še kaj manjka — na raznih ravneh, od biološke do ekonomske, bo razvoj znanosti in civilizacije to dopolnil. Skratka: človek je sicer še izpolnjlivo, a vendar v svojem bistvu strukturno dograjeno bitje. Nikakršne odršitve ne potrebuje. Potrebuje samo prihodnost, da se njegov genij razmahne in človeka pobožanstvi po človeški meri.

Takšna je perspektiva poresnančnega človeka, ki je dobila svoj izraz v filozofskem knezu moderne dobe, Heglu, svoj družbeni izraz pa v Mesiji tega novodobnega človeka, Marxu. Toda je mar ta perspektiva

mogla potajiti tisto neskončnostno sestavino, ki je vsajena v človeka, božjo iskro v njem? To ji je tako malo uspelo, da je celo prevzela od krščanstva njegovo mesijansko vizijo. Ko bi bilo marksizmu šlo samo za ekonomijo, ko bi bil torej ostal samo ekonomsko mesijanstvo, ne bi bil nikdar postal planetarni pojav, kakor je dejansko postal. Množice je zajel, ker jim je dejansko obljubljal več kot ekonomsko in družbeno potešitev: njihovi podzvesti, če že ne njihovi zavesti je obljubljal Raj: vrnitev v Eden.

Da se ta klic po Edenu v človeku ne more zatreti, dokazuje tudi pokomunistična doba z izbruhom tiste divje religioznosti, o kateri govori kardinal Daneels. To so vse tiste nove sekte, ki hočejo modernega razklanega, preplašenega, nepotešenega človeka tako ali drugače „odršiti“. Med njimi najbolj new age s svojo vizijo, ki naj bi človeka naredila „srečnega“. „Srečnega“ po dveh svetovnih vojnah v nekaj desetletjih, ob razsajanju aidsa in mamil, ob padcu v prazgodovinsko barbarstvo na Balkanu?

Vizija je otročja, če na svet pogledamo z najmanjšo mero realizma. A prav ta otročjost, to neukrotljivo pričakovanje Dobrega dokazuje, kako neugasljiva ostaja v človeku potreba po odršenju, namreč po popolnem nadzgovinskem, se pravi z veliko začetnico napisanem Odršenju.

Za kristjana, ki je — ne iz lastne pronicljivosti, ne iz „krvi in mesa“, ampak po Očetovem daru — prepoznal Prihod v betlehemskega dogodka in Odršenika v osebi Jezus Kristusa, je prej omenjeni pogled posebno patetičen. Saj je to kakor pogled na človeka, ki nori od žeje ob slapu, od katerega grmi zemlja in nebo.

Ta slap je za kristjana Kristus: slap, v katerem se je uresničil ne samo večni človekov sen o Resnici in Ljubezni, ampak tudi večna človekova sla po Absolutnem.

Opozarjati na ta slap, na njegovo edinstvenost in veličastnost, na njegovo večno mladost in svežino, je prva dolžnost kristjana.

Kristjanovo življenje naj bo prvo oznanjevanje božiča: oznanjevanje fantastične novice, da je pred človekom novi Eden.

Sredi malega naroda ima takšno oznanjevanje eno motivacijo več: eshatološko enakopravnost, v katero je privzdignjena njegova zgodovinska šibkost...

ADVENTNI ČAS

S prvo adventno nedeljo, 27. novembra, smo začeli adventni čas.

Z adventom Cerkev začenja novo bogoslužno leto. To leto sestavljajo spomini na Jezusovo življenje, na njegovo smrt in vstajenje. V tem času se ne spominjamo skrivnosti in dogajanj iz Jezusovega življenja kot dogodkov iz daljne preteklosti: milost in vrednost tistega, kar je storil Gospod, veljata za vse čase. Zaradi tega med

vsakoletnim obhajanjem bogoslužnih praznikov raste naša skladnost z Jezusom Kristusom, ki ostaja gospodar časov. Med cerkvenim letom ga vedno znova odkrivamo, še posebej v zakramenu njegovega Teleša in njegove Krvi.

Advent traja približno štiri tedne. Naravnani smo na božič, praznik Gospodovega rojstva, in je duhovna priprava nanj. V teh tednih znova poslušamo glas prerokov, ki so oznanjali Gospodov prihod, podoživljamo pričakovanje in upanje pravičnih v stari zavezi in oseb, ki so bile navzoče ob njegovem prihodu: Janeza Krstnika, Jožefa, Marije. Mislimo na

neizmerno božjo ljubezen, ki je poslala na svet svojega edinorojenega Sina, da bi nas ozdravil greha in nam dal svoje božje življenje, milost. Svoja srca očistimo ovir, ki preprečujejo, da bi Jezus prišel v našo notranjost.

Resnično, Gospod, ki se je kot nebogljjen človeški otrok rodil v Betlehemu, tudi sedaj ne neha prihajati v preprostost našega vsakdanjega življenja. Adventni čas nas dela pozornega in čuječega, da bi Kristusova navzočnost ne šla brez sadu mimo nas. On trka na naša vrata in nas vabi na svojo gostijo. Zato je advent čas okrepljene molitve. Kdor moli, je čuječ in pripravljen sprejeti Kristusa, ki se nam bliža z darom svojega prijateljstva.

Toda Gospod je tudi Sodnik, ki bo prišel ob koncu, ko se bo za nas čas zaključil s smrtjo, ko se bo končala zgodovina.

Adventni čas nam daje močno doživeti nestalnost našega bivanja, našega poklica romarjev proti domovini, nujnost, da se ne ustavljamo ob praznih stvarih, da ne izbiramo napačno. Bogoslužje nas drami iz otopenosti, hrani naš pogum, podpira našo zvestobo, da nas Gospod ne bi presenetil nepripravljenih, ampak bi nas našel s prižganimi svetilkami in z gorečo željo v srcu, da se srečamo z Njim.

Advent

ZDENKA SERAJNIK

*Kako, Gospod, naj pričakujemo
obljubljen, napovedan tvoj prihod?
Katera k tebi nas privede pot,
kako naj nate se pripravljamo?*

*Preveč nemara se zanašamo,
da vse nam dalo bo samo — nebo,
a mi pa čakamo le križem rok,
v brezdelju dragi čas zapravljamo —*

*Kdaj naše se zbudilo bo srce
in v lastno dušno stanje se zazremo,
začnem prav pri sebi — pot na bolje?*

*In kdaj zavemo se bogastva volje,
na sile podarjene se oprêmo
in v nas bogastvo — BOGU zacvete?!*

Slovenski dan se je začel s sv. mašo v sanjuški stolnici.

Brezmadežna

ZDENKA SERAJNIK

*Ko v nas zavlada je smrt, temina
in človek nezvestobo zagreši,
Najvišji sam — nasproti prihiti,
njegova luč objame nas, milina.*

*Postavi znamenje nam na nebo:
izvoljeno, BREZMADEŽNO,
DEVICO,
od sence greha — neoskrunjen cvet.*

*V solzah pozdravlja jo vesoljni svet,
saj vé, da nam rodila bo — pravico,
mogočna strla staro kačo — zlo! —*

*Dvogovor vsa je naša zgodovina:
med Stvarnikom — njegovimi stvarmi,
med zvestim Bogom —*

*padlimi ljudmi —
ljubezen vsa njegova je vsebina.*

BREZMADEŽNO SPOČETJE DEVICE MARIJE

8. december

Cerkveno občestvo je skozi stoletja verovalo v Marijino brezmadežno spočetje, kajti le žena, ki jo je Bog obvaroval vsakega madeža izvirnega greha, je bila vredna biti Mati njegovega Sina.

Brezmadežno spočetje Device Marije je napoved boja grehu, sebičnosti, ki je glavni vzrok, da človek ne more biti srečen ne na tej zemlji ne v večnosti. Ta skrivnost ne zadeva samo Jezusa in njegove matere, ampak vse človeštvo, saj je sestavni del osrednje krščanske resnice, ki je skrivnost odrešenja in milosti.

Ob Brezmadežni se živo zavedamo, da je božja milost neprimerno močnejša kakor hudobija greha. Ta pomnožitev milosti nam daje novih moči in zavzetosti, da bi se tudi v nas čim popolneje uresničil božji načrt odrešenja. Da se lahko uresniči, moramo svoje življenje izoblikovati po Marijinem življenju, to se pravi, moramo jo posnemati. Razumljivo je, da si posnemanja Marije ne smemo predstavljati kot mehanično oponašanje njenega zunanje-ga življenja. Skromnega in preprostega zunanje-ga Marijinega življenja sploh ne moremo v vsem posnemati, ker so danes drugačne življenjske razmere in okoliščine. Marijo moramo posnemati predvsem v njenem notranjem duhovnem razpoloženju: njeno odprtost za Boga in božjo milost, njeno zvestobo službi in poklicu, njeno ponižnost, njeno vero in ljubezen, s katero je služila Kristusu tudi takrat, ko sta bila njena služba in njen poklic žrtvovanje.

Misli

k bogoslužnim berilom na nedelje in praznike v decembru

CIRIL SORČ

Praznik Brezmadežne

8. december

Sovraštvo bom naredil med tvojim zarodom in zarodom žene

Berilo iz Prve Mojzesove knjige (1 Mz 3, 9-15. 20)

Od kod trpljenje, hudobije, sovraštvo? Zakaj stiske? Primer Adama in Eve nam zgovorno kaže, da ima večina stisk vzrok, ki je duhovne narave. Pred izgubo raja stoji njuna zgrešena odločitev. Tudi za revščino, trpljenjem in stiskami današnjega sveta se skriva temeljna revščina; revščina odločitve. Nemoč, da bi se odočali pravilno, da bi izbrali po meri božjega kraljestva! Napuh, samovšečnost, lagodnost, sla po imetju itd. so rana tudi naših odločitev in poglobljajo stisko današnjega sveta. Toda Bog obljublja, da bo tej kači strli glavo. Takrat bomo rešeni.

Bog nas je izvolil v Kristusu pred stvarjenjem

Berilo iz pisma apostola Pavla Efežanom (Ef 1, 3-6. 11-12)

Temelj našega krščanskega upanja in veselja je v dejstvu, da nas je Bog izbral in določil za svoje posinovitve. Pobuda je na božji strani. Bog nas je izbral, on nas je določil, on nam daje vse, kar potrebujemo. V tem odkrivamo božjo ljubezen. V temelju našega življenja tako ne stojita slučajnost in nesmiselnost, ampak izvolitev in božja naklonjenost. Od tod krščansko veselje in hvaležna odgovornost. Zato „hvaljen Bog in oče našega Gospoda Jezusa Kristusa!“

Zdrava, milosti polna, Gospod je s teboj

Berilo iz svetega evangelija po Luku (Lk 1, 26-38)

Marija stoji pred življenjsko odločitvijo. Ne ve, kaj ji bo prinesla prihodnost. Ne ve, kaj bodo rekli ljudje. Ne ve, kako bo dejstvo sprejel Jožef. Ve le za božjo ponudbo. Ve le za izbranost, ki se ji kaže kot naloga. V svojo odločitvi zaupa Bogu in zavestno postane Gospodova dekla. Njena drža, ki jo je izrazila z besedami: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ Bogu dopušča odrešenje človeštva. Tudi danes.

3. adventna nedelja

11. decembra

Odrešenik se veseli odrešenja

Berilo iz knjige preroka Sofonija (Sof 3, 14-18a)

Dežela je v največji moralni revščini. Prerok Sofonija razglša božje sporočilo in ljudem pridiga o boleči tragediji, ki ji bodo le redki ubežali. Stiska bo posledica moralnega propada. Vendar pa Sofonija ne prerokuje samo uničenja. Napoveduje tudi boljše dneve. Bog namreč človeštva ne pozabi. Svoji izvolitvi ostaja zvest. Opušča. Rešuje nas sovražnikov. Najhujši sovražnik pa smo mi sami: naša grešnost v nas. Bog tudi to premaguje in se „veseli v obnovljeni ljubezni.“ Od tod tudi naše veselje. Vsaka spoved to znova in znova potrjuje.

Odrešenje je blizu

Berilo iz pisma apostola Pavla Filipjanom (Flp 4, 4-7)

Kdo ne bi bil rad vesel! — Toda koliko stvari je, ki ljudi morijo; koliko upravičenih razlogov za žalost, dolgčas in celo za obup. Kristjane v Filipih apostol Pavel kljub vsemu spodbuja: „Veselite se vedno v Gospodu; zopet pravim, veselite se!“ Pavel poudarja stalnost veselja; „vedno se veselite“ in izvir veselja: „v Gospodu“. Kristjan je človek veselja zato, ker je človek vere in zaupanja.

Pripravimo se na odrešenje

Berilo iz svetega evangelija po Luku (Lk 3, 10-18)

Ko je bogati mladenič Jezusa vprašal, kaj naj stori, da bo imel večno življenje, ga je Jezus opozoril na najbolj preprosto dejstvo: „Spolnuj zapovedi!“ Podobno tudi Janez Kristnik pridiga spreobrnjenje. Nič posebnega ne zahteva, ampak same znane stvari: pravičnost v tem, da se dà vsakemu, kar mu pripada, skromnost in miroljubnost, pozornost in solidarnost. Tak človek bo bogato zrno, v veselje sebi in soljudem. Bogu pa v slavo. Ali nito pot tudi našega adventa?

4. adventna nedelja

18. decembra

Odrešenik bo rojen v Betlehemu

Berilo iz knjige preroka Miheja (Mih 5, 1-4a)

Zgodovina, ki se je učimo v šoli in jo poznamo iz knjig, je zgodovina močnih, zmagovalcev, oblastnikov... Človek občuduje moč, uspeh, slavo. Kdor ima in kdor je močan, tega v družbi tudi spoštujejo in ima ugled. Bog pa ne gleda na zunanost, ampak na srce. V zgodovini, ki jo piše Bog, ima mesto vsak: tudi najmanjši in najslabotnejši — celo poraženec. Betlehem je najmanjši med Judovimi tisočnjami, vedno v senci mogočnega Jeruzalema. Vendar ga Bog izbere za mesto, kjer bo rojen njegov Sin. Bog daje vsakemu človeku — tudi prizadetemu in najbolj slabotnemu — njegovo osebno dostojanstvo in poslanstvo.

Kristus prihaja, da izvrši Očetovo voljo

Berilo iz pisma Hebrejcem (Hebr 10, 5-10)

Danes je čas računalnikov in računarstva. Vse preračunavamo: Kaj se bolj splača? Kaj nas manj stane? Kje več zaslužimo? Tudi darujemo se s preračunljivostjo. Otroci zahtevajo ljubezen in resnično pozornost — mijim damo igrače, da bodo tiho. Sozakonec pričakuje resnično in zvesto predanost — in mu naredimo uslugo, da bo mir pri hiši. Bog nas vabik osebnemu zaupanju in darovanju — mi mu damo eno mašo na teden... Lažje je dati „nekaj“ kot pa resnično „podariti sebe“! Jezus nas osvobaja za nepreračunljivost: „Daritve in žrtve nisi hotel, a telo si mi pripravil... Glej, prihajam, da izvršim, o Bog, tvojo voljo.“

Odrešenik pride k nam

Berilo iz svetega evangelija po Luku (Lk 1, 39-45)

BOŽIČNI ČAS

V božičnem bogoslužju se spominjamo prihoda božjega Sina na svet, njegovega rojstva v Betlehemu in njegovega prvega razodetja ljudem. Cerkev ne doživlja božiča kot nekega dogodka iz daljine preteklosti. Milost božiča se nadaljuje, nadaljujeta se veselje in presečenost nad tem dogodkom neizrekljive božje božje dobrote, ki nas je odrešila z učlovečenjem njegove Besede.

V božičnem času se zbiramo okrog jaslic, predvsem pa se zaustavljamo pri premišljevanju skrivnosti Boga, ki je postal človek, ki je iz večnosti prišel v končnost naših dni.

Srečanje obeh mater — Marije in Elizabete — se dotika samega središča odrešenja. Obe sta revni. Nista na oblasti. Nimata politične moči. Toda prinašata življenje. Verujeta v življenje. Veselita se življenja. Zato sta bogati in srečni. Ali ni največja revščina prav izguba veselja in vere v življenje? V vseh časih velja, kar je veljalo za Ma-

Nevidni je postal Viden. Niti zelo dolgo življenje ne zadostuje, da bi razumeli tako veliko ljubezen in usmiljenje.

Praznujemo spomin Gospodovega rojstva in sprejemamo milost, ki jo vsebuje (bogoslužno spominjanje vedno spremlja sad milosti in ni golo čustvo, ki mine), ter poučeni, da smo tudi mi kakor rojeni za božič in da so rodovi Jezusovega nedolžnega človeštva vzorec našega novega človeštva.

Ob božiču se torej razodeva vse dostojanstvo odrešenega človeka; razodeva se teža greha, ki je vzrok za resnično staranje, težje od onega, ki je posledica dolgih let življenja. Ni se nam treba bati telesne starosti, ampak duševne. Novo življenje, ki ga prinaša na svet božji Sin, ki prihaja prebivati med nas, se mora pokazati v naših dejanjih, v prizadevanju, da

ostanemo v milosti. In če se kaj zgodi, da to milost izgubimo, jo odkrijemo v zakramentu odpuščenja.

V tem božičnem času moramo poudariti še eno pomembno točko: človeško bratstvo, ki izhaja iz Kristusovega rojstva. Z njim, Sinom večnega Boga, postajamo tudi mi božji sinovi in hčere. V Kristusu znova odkrivamo Očeta in zaradi tega se ne moremo drug do drugega počutiti kot tujci, ampak kakor resnični bratje. Reči moramo, da se je v Betlehemu ustvarila božja družina, ki jo sestavljajo vsi ljudje.

Božič je naznanilo in obveznost obojestranske ljubezni. Darovi, ki si jih okrog božiča izmenjamo, so samo znamenja dragocenejših daril: da začnemo — od naših najbližjih naprej — darovati (kakor božična darila) naše odpuščenje in našo iskreno, trajno in dejavno ljubezen.

rijo: „Blagor ji, ker je verovala, zakaj spolnilo se bo, kar ji je povedal Gospod!“

Gospodovo rojstvo - božič - polnočnica

25. decembra

Sin nam je dan

Berilo iz knjige preroka Izaija (Iz 9, 1-3. 5-6)

Odlomek iz knjige preroka Izaija je kakor eksplozija veselja. Izraelsko ljudstvo je v izgnanstvu, zasluženo in pregnano, trpi krivico in umira. Prerok pa že vidi rešitev kot luč, ki prežene temo, kot veselje in osvoboditev. Opisuje osvoboditelja, ki v sebi

združuje kreposti Iraeljskih herojev: ima Salomonovo modrost, Davidov pogum in sposobnost in Mojzesovo usmiljenje. On je v resnici Emanuel — Bog z nami. Jezus, ki prihaja med nas kot nebojčeno dete, je v resnici naš osvoboditelj in rešitelj, naše veselje in naša luč.

Razodela se je božja milost vsem ljudem

Berilo iz pisma apostola Pavla Titu (Tit 2, 11-14)

V čem je veselje božiča? — V lučkah, jaslicah, božičnem drevesu? V obilnih in izbornih prazničnih jedilih in navadah? Apostol Pavel odgovarja: veselje je v dejstvu, da Bog v Jezusovem rojstvu razkriva svojo milost, dobroto in odrešenje. Je Bog, ki rešuje. Veselje božiča je v resnici, da ni vse izgubljeno, ampak da je ravno obratno: rešitev je, splača se potruditi. In kaj je

V soboto, 14. maja 1994, je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu KRISTIJAN GABRIJEL SMOLE, sin Stanka in Marte roj. Koželnik.

Rojen je Rešenik

ANTON STRES

Božične praznike obhajamo v posebnem razpoloženju, saj se ob jaslicah poslavljamo tudi od starega leta in pričakujemo novega. Mesec december je že ves v znamenju prihajajočega božiča in konca leta. V tem adventnem vrvežu in nakupovalni mrzlici je marsikaj površnega in še več nepotrebnega. Mogoče pa se za vsem tem truščem skriva tudi nejasna zavest, da čas beži, da se leta in meseci, dnevi in ure neustavljivo in nezadržno iztekajo. Zato skušamo ob koncu še ujeti nekaj prijetnih trenutkov, popraviti, kar smo med letom slabo naredili, posvetiti nekaj pozornosti ljudem, ki smo jih čez leto neodpušljivo zanemarjali, pokazati nekaj hvaležnosti tistim, ki bi jim jo morali izkazovati vsak dan in ne samo ob priložnosti božične „party“.

Božje odrešenje

Vse to nam stopi še bolj jasno pred oči, ko stojimo ob jaslicah. Te nam govorijo, da nas Bog ne pozablja, temveč drži svojo besedo. Obljubil je Odrešenika in ga je tudi poslal. Imel je sicer dovolj razlogov, da bi se premislil, posebno še, če bi ravnal tako, kot ravnamo ljudje.

Kajti za odrešenje, ki nam ga je Bog pripravil, smo ljudje že davno izgubili pravi smisel. Odrešenika bi si namreč želel vsakdo, vendar takega, kot si ga

sam zamišlja. Ljudje bi radi odrešenika, ki bi podpiral njihovo lenobo, oblastiželjnost, uživaštvo. Zato ni čudno, da si sami kar naprej izmišljajo odrešenike po svojih željah in zamislih. Včasih so to bili razni revolucionarji in znanstveni iznajditelji. Danes vemo, da z revolucijo in z znanostjo ne bomo vzpostavili nebes na zemlji. Teh sanj in slepil je konec. Ni pa konec drugih človekovih samoprevar in izmišljenih odrešenikov. Kaj vse pade ljudem na pamet in kje vse iščejo svoje odrešenje! To vidimo, če pomislimo na najrazličnejše sekte in na vse neumnosti, včasih pa celo zločine, ki jih delajo njihovi pripadniki z izgovorom, da bo to odrešilo ljudi.

smer tega truda? Odpoved posvetnosti in grehu, treznost, pravičnost, pobožnost in upanje in zaupanje v Boga. V Bogu, ki je z nami, je naše veselje!

Danes vam je rojen Odrešenik
Iz svetega evangelija po Luku (Lk 2, 1-14)

V času Jezusovega rojstva je ljudje združil popis ljudstva, ki ga je zahteval cesar Avgust. Danes nas po vsem svetu združuje angelski klic:

„Ne bojte se; oznanjam vam veliko veselje: rodil se vam je... Zveličar, ki je Kristus Gospod.“ Gospodar sveta prihaja kot nemočen človeški otrok, rojen v revščini in potreben človeške pomoči, pa vendar poln življenja — pravi Bog. Združujeta se nebo in zemlja, božje in človeško, božja moč in človeška slabotnost. Večja solidarnost Boga z nami ni mogoča. Zato „slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem“.

Božja drugačnost

Zato ni tako presettljivo, če že ob samem rojstvu božjega Sina ni bilo pravega razumevanja zanj in za tisto, kar je ljudem prinese. To nerazumevanje je spremljalo Jezusa vse njegovo življenje. Ljudje

so ga vedno znova hoteli potegniti v svoje igre in izkoristiti za svoje načrte. Predvsem judovski politiki so imeli svojo zamisel o tem, kakšen mora biti odrešenik, če hoče, da ga bodo priznali in sprejeli. Ker Jezus temu ni hotel ustreči, ker se jim ni hotel prodati, so se ga na koncu znebili. Če bi bil Jezus prodana duša, če bi se obračal po vetru in se jim dobrikal, bi uspel in bi ga zagotovo postavili za kralja. Tako pa so naredili vse, da ga je rimski upravitelj dal pribiti na križ, ker pač sami niso

imeli te pravice.

Božji nerazumljenec

Jezusovo življenje in delovanje je torej spremljalo veliko nerazumevanje. To se je začelo že ob rojstvu. Nihče od pomembnih in uveljavljenih ljudi takratnega časa ni slutil, kaj se dogaja v Betlehemu. Izjema, ki to samo potrjuje, so bili pastirji in modri z Vzhoda. Vse drugo pa je bilo povsem brezbržno do otroka v jaslicah, Marije in Jožefa. Le preganjati so ga začeli dokaj kmalu. Ta zgodba se je nadaljevala vse do smrti. Celotno najbližji sodelavci — se pravi apostoli — niso razumeli smisla njegovega delovanja, predvsem pa ne njegovega trpljenja in smrti.

Ta zgodba o nerazumevanju se nadaljuje še danes. Ljudje bi radi, da bi jih Cerkev potrjevala v njihovih željah in pričakovanjih in bi oznanjala tako odrešenje, kot si ga želimo mi ljudje, ne pa tisto, ki nam ga je pripravil Bog. Če ostaja Cerkev zvesta tistemu poslansktvu, ki ji ga je določil Jezus Kristus, ji očitajo, da ne gre s časom, da je nazadnjaška, da je nepotrebna.

Zato je toliko bolj pomembno,

Alternative Betlehemu?

ALOJZ REBULA

Kaj vse je lahko krščanstvo za tiste, kiga odklanjajo! Lahko je mitologija, zrasla iz človekove odrešenijske potrebe, lahko je eden od izrazov religiozne odtujitve; lahko je ideologija, zvarjena iz judovstva in grštva; lahko duhovna konica svetovne reakcije; lahko je samo zakrita sla Vatikana po prevladi nad svetom...

V psihološkem pogledu pa je lahko — zmeraj v očeh nasprotnikov — tegobno odpovedovanje svetu, žaltav moralizem, tlačjenje spolnosti in sploh užitka, tega novega bogca našega „radoživega liberalizma“...

V tem primeru seveda poslušajo Beethovna glušci.

Saj je krščanstvo vse kaj drugega. Je pred vsem drugim pričakovanje: pričakovanje prerojenja, ki bo zajelo človeka in vesolje.

Fantastično pričakovanje, nedvomno, a vsaj toliko intelektualno in moralno spodobno, kot so vere v pre-rojenje po politiki ali po znanosti.

Ta „pričakovanska“ vizija se

vleče nepretrgano skozi vso zgodovino Cerkve, skozi vse njene dokumente, od evangelijev do okrožnic Janeza Pavla II. Cerkev lahko vrže čez krov cesaropapizem in fevdalizem, lahko spremeni mašo Pija V. in se odpove latinščini, lahko se bo odpovedala tudi celibatu, če ji bo kazalo, a nikoli se ne bo mogla odpovedati tej svoji večnostni perspektivi. Saj bi v tistem hipu nehala biti, kar je. Postala bi to, kar mislijo, da je, njeni nasprotniki (struktura tega sveta, polaševalka šolstva in gozdov...) Odpovedala bi se svojemu bistvu. Bivanju, ki je prav pričakovanje: pričakovanje Gospodovega prihoda.

V evangeliju se skoraj vse prilike stekajo v misel nekega „prihoda“, nekega snidenja ali gostije.

Oba apostolska prvaka, Peter in Pavel, govorita o tistem prihodu, ko „se bodo prvine v ognju raztopile“ (Peter) in ko pride Gospod v „obla-kih neba“ (Pavel).

Ta adventni, pričakovanski vi-

dik prešinja tudi vse cerkveno bogoslužje. V brevirju ni molitve, kjer ne bi prihajal do izraza ta „večnost-ni“ segment.

V tem je večna aktualnost krščanskega sporočila in večna mladost njegove nosilke, Cerkve. Saj s tem večnostnim sporočilom odgovorja človekovi prapotrebi po absolutnem. Tisti potrebi, ki je mogoče nihče ni tako presunljivo izrazil kakor poganski pesnik Vergil, in sicer celih štirideset let pred Rojstvom v Betlehemu, v svoji znameniti in čudoviti IV. Eklogi.

Zadnja okrožnica Janeza Pavla II. se uglašja s to perspektivo.

„...Ni tako temačne zablode zmote ali greha, ki bi mogla v celoti izbrisati v človeku luč Boga-Stvarnika. V globini njegovega srca ostaja zmeraj domotožje po absolutni resnici in žeja, da bi prišel do polnosti njenega spoznanja. Zgovoren dokaz o tem je človekovo iskanje na vseh področjih. To še bolj dokazuje njegovo iskanje smisla življenja. Razvoj

da se mi verni zavedamo velike sreče, ki jo imamo, da smo člani naše Cerkve, ki se ne izneveri odrešenju, ki nam ga je pripravil Bog. To, kar nam je pripravil Bog, pa je neprimerno večje in boljše kot vse tisto, o čemer sanjamo sami. Božični praznik nam govori, da nam je pravo odrešenje prinesel Jezus Kristus. Če tega odrešenja nekateri ne sprejemajo in ne razumejo, je to samo dokaz več, da presega naše predstave in naša pričakovanja. Zato nam tudi prinaša več kot si lahko zamislimo. Bog se v svoji ljubezni in dobroti namreč ne da prekositi. Zato z veseljem in hvaležnostjo sprejemajmo njegovo odrešenje.

V ponedeljek, 15. avgusta 1994, je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu LUCIJANA OBLAK, hči Toneta in Tinke roj. Loboda.

znanosti in tehnike, sijajno pričevanje zmožnosti človekove inteligence in vztrajnosti ljudi ne odvezuje človeštva od zadnjih religioznih vprašanj, ampak ga spodbuja, da se spusti v najbolj boleče in odločilne boje, v boje srca in moralne zavesiti..."

Tudi govorica sedanjega papeža ostaja torej v ključu tistega večnostnega „domotožja“, ki je v samem bistvu krščanstva. Kako to ustreza bistvenemu človekovemu pogrčanju, je videl tudi marksizem, ko je skušal krščanstvo groteskno posnemati z domotožjem po „brezrazredni družbi“...

Česa naj to domotožje pričakuje, če odkloni Kristusa?

Paradiž, kjer bo „vsak imel po svojih potrebah“, kakor se je glasila zabavna krilatica „znanstvenega svetovnega nazora“? Ta paradiž je kot oblak perja odneslo leto 1989, verjetno za vekomaj. Naj pričakuje paradiž znanosti in tehnike? Ampak kako, če takšen paradiž odklanja celo takšen nekristjan, kot je Heidegger? Paradiž vesoljnega miru in sodelovanja, kakor ga je sanjal lord Russell? Ampak kakšen paradiž bo to, če bo sredi vesoljnega miru in sodelovanja še naprej treba trpeti in umirati? Velikemu matematiku je ušla fundamentalna neznanka...

Kristus dejansko ostaja brez alternative, kakor je bil brez alternative za apostole, ko je eden izmed njih v imenu vseh vzkliknil: „Kam naj gremo, Gospod? Samo ti imaš besede večnega življenja!“

Alternativa Betlehemu...

Tudi naša Slovenija bi bila morala dobiti svojo, pred polstoletjem. Se spominjaš, bralec, Čebine, kraja Velikega Rojstva, tam v Zasavju? Namesto v Betlehem, kamor je hodil več kot tisoč let, naj bi slovenski narod začel hoditi na Čebine. Ja, ta alternativa naj bi bile Čebine, tam naj bi izšel nov evangelij, tam naj bi zagorelo Kardelj-Kidrič-Mačkovo domotožje...

Slovenskemu kristjanu je bilo dano neznansko zadoščenje (večje, kot če bi doživel Konstantinov edikt ali bitko pri Lepantu...), da je videl, kam je ta alternativa pripeljala. Zato mu je še lažje porovati v Betlehem, pasti na koleno in vzklikniti z nekim spreobrnjenim skeptikom: „Moj Gospod in moj Bog!“

Cerkveni zborovodja

EDO ŠKULJ

Bog kliče bodočega cerkvenega zborovodja najprej po njegovih sposobnostih, ki so prirojene in pridobljene. Vsekakor je potrebno prvo in drugo. Če ni talenta, še tolikšna izobrazba ne napravi dobrega zborovodja. Talent, ki ni razvit, je sicer dragocen, vendar zakopan zaklad. Bog ga kliče tudi po potrebah občestva. V župniji, ki nima zbora, nekaj manjka. Duhovno življenje oltarne občestva je okrnjeno. Dilema: ali zbor ali ljudsko petje je umetna in smešna in ne nazadnje tudi nekulturna. Znano je, da so prav zborovski pevci neredko uspešni voditelji in predpenci ljudskega petja. Na Slovenskem si težko predstavljamo večjo cerkveno slovesnost brez ubranega zborovskega in mogočnega ljudskega petja. Bog lahko kliče zborovodja tudi po spodbujanju in nogo-varjanju voditeljev občestva, župnika ali kaplana.

Poklic cerkvenega zborovodja je v

službi duhovnih vrednot, Lepega in Večnega, vsega, kar nas presega. Cerkveni zborovodja naj ne neha odpirati src za nematerialno, duhovno in kulturno bogastvo. Zborovodja je umetnik, poustvarjalec, ki razvija talente pevcev, ki so mu zaupani. S svojo duhovno in kulturno močjo razvija njihove glasbene sposobnosti. Cerkveni zborovodja mora razvijati tudi zdravo duhovno versko ozračje v občestvu. Duhovnega ozračja ne ustvarja umetno, z nenehnim pridigarstvom, bolj mimogrede, ko predstavlja novo skladbo, ko skuša iz nje izvabiti božansko govorico, ko z duhom oživi mrtvo črko, partituro. Bogu daje čast s čistim transcendentiranjem pevcev in celotnega občestva. Glasbena govorica ima enkratno moč, saj nas neposredno, brez razlage in drugih pomagal, poveže v enkratnost dialoga z Bogom, Stvarnikom harmonij.

Cerkveni zborovodja se mora zavesti svoje poklicnosti, odgovornosti pred Bogom in občestvom. Zaradi tega ob težavah in krizah, ki se lotevajo slehernega, še tako zdravega občestva, ne bo razburjal z izbruhi ali celo metal puške v koruzo, ampak bo preroško vztrajal. Ta, ki ga je poklical, ga gotovo ne bo zapustil ali celo zavrzel.

3. julij 1994. Odkritje plošče pobitim in zamolčanim v Bizoviku.

Sveti večer v Ljubljani leta 1944

PAVLINA DOBOVŠKOVA

Pol stoletja je preteklo, odkar so mnogi zadnjikrat praznovali božič v Ljubljani. Svetonočno skrivnost smo doživljali v razmerah, katerih resnost sedanja mladina težko razume. Ni bilo veselih voščil in sproščenega petja božičnih pesmi, še manj pa miz, bogato obloženih z darili in izbranimi jedili. Takratni božič je bil skromen v materialnih dobrinah, a izredno bogat v molitvah, ki so nam vrele iz srca. Negotovost in zaskrbljiva bodočnost sta prevečali duše ob petju starih slovenskih božičnih pesmi.

Ljubljana je še vedno bila ograjena z visoko bodečo žico in potrebno je bilo posebno dovoljenje okupatorja, če smo hoteli zapustiti mesto. Pičlo odmerjen obrok jestvin na karte so nam za praznike malo povečali. Kdor ni imel sorodnikov na deželi, ni imel božične potice. Toda tudi kmetije so bile po večini izropane in mnogi hrami prazni. Na marsikateri ljubljanski mizi je bil na takratni sveti večer kolač, narejen iz koruzne moke, v kateri je bilo zamese-nih nekaj suhih sliv ali hrušk. Bili pa smo ga le veselili! Kdor je imel malo vrta, je morda še lahko pridelal kaj zelenjave, kdor pa je živel v stanovanjskih hišah, je bil navezan na dobroto sorodnikov in prijateljev iz dežele. Mleka že dolgo ni bilo, še za dojenčka ne. Zaradi stalnih letalskih alarmov ga kmetje niso več vozili v mesto in Ljubljanci so ga ob mrazu in dežju ter plundri morali iti iskati peš na blok. Vsaka kapljica mleka je bila takrat dragocena, vsak zavoj moke, masti ali masla je bilo treba drago plačati. Plenici in mila za otroke ni bilo, prav tako ne otroških mok. Dosti mater je bilo veselih, če so za dojenčke lahko prepražile moko, katero so potem zamešavale v mleko...

Zadnji božič v Ljubljani je bil nekaj mesecev pred koncem dolgoletne vojne. Evropa je bila porušena in do skraj-

nosti izčrpana. Nemci so se povsod umikali, zavezniki so prodirali proti srčiki nacizma. Ljubljano so prečkale jate letal in alarmi so včasih trajali po več ur. Na božič pa so nam z njimi prizanesli. Tudi električnega toka nam niso prekinili in na sveti večer smo si sobe bolj pogreli, saj smo že vnaprej odmerili za božič večjo količino kuriva, ki je sicer tudi primanjkovalo. Lepih božičnih dreves, kakor v prejšnjih letih — ni bilo. Bili smo srečni, če smo ob jaslicah imeli božično okrašeno smrekovo vejo!

V mnogih družinah ni bilo navzočih očeta ali sinov. Ostati so morali na vojaških postojankah ali pa so bili zaprti v taboriščih, razkropljenih po vsej Evropi. Čeprav so bili fizično odsotni, so bili s svojimi dragimi le povezani v mislih in molitvah. Veliko družin je bilo takrat za božič zadnjikrat združenih, saj so že čez nekaj mesecev morale doživeti bridko ločitev.

Zadnji božič v Ljubljani pred koncem vojne je ostal v spominu globoko vtisnjen. Nikdar prej in nikdar kasneje ni bila molitev rožnega venca tako prežeta z gorečimi prošnjami kakor v letu 1944. Ob petju pri jaslicah v ljubljanskih cerkvah se je mnogim tresel glas in obraz je bil moker od solz. Vedeli smo, da je konec vojne pred vrati in da bo prehod iz vojnega stanja v mirno dobo verjetno težak. Molili smo, da bi se družine zopet združile in da bi v miru lahko pričeli graditi porušeno Slovenijo. Upali smo, da bo po naših krajih po dolгих letih zazvenela lepa, vesela slovenska pesem. Upali smo — toda kot bi slutili, kaj nam bodo prinesli prihodnji meseci... Najbolj črnogledi si niso mogli predstavljati, da se bo že spomladi slovenska zemlja pordečila od krvi! Nihče ni pričakoval, da bo množice Slovencev pobila — proti vsem mednarodnim

zakonom — krvoločnost lastnega brata — sorojaka.

Tisto pomlad je Slovenija onemela in obstala za pol stoletja, madež krvavega zločina nad ideološkim nasprotnikom je močno zapisan v slovenski zgodovini. Tisoče in tisoče očetov in sinov se ni nikdar več vrnilo pod družinski krov. Ležijo raztreseni v jamah, drugi pa so se morali razkropiti po svetu, da so si rešili življenje.

Sveti večer v Ljubljani leta 1944, sveto doživljen, pa so motili streli za Golovcem in Rakovnikom.

Na sveti večer v „letu družine“ — po petdesetih letih od takratne tragične dobe — vpletimo v našo molitev rožnega venca tudi očenaš za vse družine, ki so leta 1944 zadnjikrat skupaj preživele božični praznik, ki je vedno bil praznik ljubezni.

Božič

ZDENKA SERAJNIK

BESEDA BOŽJA — živa sredi nas
glasneje govori kot vsi preroki,
ki v temni so davnini in globoki
samo slutili pravi njen obraz.

*Dopolnil se, dopolnil zdaj je čas:
oznanja blagovest po vsej široki
prostranosti se zemlje, med otroki,
prinaša svojo nam ljubezen, čast.*

*Zveni in poje, govori in kliče,
da bi prisluhnili ji vsakdo zavzet
in kakor luč sprejel bi v svoje jo srce.*

*So dvignile glavé se iz temé,
ne zadržuje nas lažnivi svet,
da ne postali bi — Ljubezni priče?*

Priredila Pavlina Dobovškova

„BOSNA...“

je dežela sovraštva... malo je dežel, v katerih bi bilo toliko trdne vere, vzvišenih, zanesljivih značajev, toliko nežnosti in ljubezenskega ognja, toliko globokih čustev, privrženosti in nepremakljive vdanosti, toliko žeje po pravici... Pod vsem tem pa se v nepreglednih globočinah skrivajo tudi viharji sovraštva, celi orkani zvezanih, zgnetenih sovraštvev, ki zore in čakajo na svojo uro... mogoče je največja nesreča ravno v tem, da nihče ne sluti, koliko sovraštva je v ljubezni in zanosu, v tradicijah in pobožnosti Bosne.“

Tako opisuje Nobelov nagradenec Ivo Andrić svojo rodno domovino. Morda zmoremo ob teh besedah vsaj delno razumeti tragedijo, ki se že dve leti odigrava na tem predelu nekdanje Jugoslavije, kjer so še pred kratkim razne etnične skupine živele v miru in strpnosti. Poleg džamije sta ponosno stali katoliška cerkev in pravoslavna cerkev in še pred kratkim so si bili prijatelji, ki se sedaj pobijajo na najbolj nečloveški način. Čez 200.000 je že mrtvih in več sto tisoč beguncev je iz strahu pred krvoločnostjo nasprotnika iskalo zatočišče v tujini. Izgleda, kakor da bi več stoletij zadržano sovraštvo divje vzplamtelo in uničuje, kar največ more. Slika porušenih stavb, med katerimi ležijo trupla pobitih, polnijo strani časopisov vsega sveta, ne zmorejo pokazati resničnega položaja v Bosni. Poročila agencij in osebne izpovedi o grozodejstvih, ki so se in se še vršijo nad tamkajšnjim prebivalstvom, pretresejo tudi najbolj močne osebe.

Pred kratkim je argentinski list „Boletín Salesiano“ priobčil pismo neke mlade redovnice, katerega je le-ta poslala svoji predstojnici. Med drugim piše:

»Sem Lucija, ena izmed redovnic, katere so onečastili srbski vojaki. Opisala bom, kar se je zgodilo mojim sestrkam Tatjani, Sandri in meni. Dovolite, da se ne podajam v podrobnosti, saj se v življenju dogajajo takšna grozodejstva, kakršna lahko zaupamo samo Bogu. Njemu sem posvetila svoje življenje pred komaj tetom dni...«

Bil je že dan, ko sem se zbudila. Moja prvi misel je veljala Kristusove-mu trpljenju. V notranjosti se mi je začel hud boj. Vpraševala sem se, zakaj

je Bog dopustil, da sem bila v srce trgajoče razkosana ravno v tem, kar je bilo smisel in cilj mojega življenja, in vpraševala sem se tudi, za kakšno novo poslanstvo me je Bog poklical. Prevzela me je tesna tema, saj je bil uničen cilj mojega življenja, o katerem sem menila, da je že dosežen. Nenadoma pa sem se znašla v stanju, katerega smisla nisem znala odkriti.

Sredi razmišljanja sem zaslišala zvonjenje v bližnjem samostanu, ki je vabil k dopoldanski molitvi. Prekrižala sem se in začela moliti. Naenkrat pa me prešinila misel: kaj sta moje trpljenje in prestana razžalitev v primeru s trpljenjem Onega, kateremu sem prisegla, da bi zanj tisočkrat darovala svoje življenje? Rekla sem si počasi, zelo počasi: „Naj se zgodi Tvoja volja, predvsem sedaj, ko nimam nikjer opore. Moja edina zavest je, da si ti, Gospod, z menoj!“

Nepišem in ne prosim, da me tolažite, temveč da mi dajete moč, da se lahko zahvaljujem Bogu, da me je pridružil rojakinjam, ki so bile razžaljene v svoji časti in prisiljene v materinstvo, katerega si niso želele. Moje ponižanje se pridružuje njihovemu, svojo oskrunitev sprejemam ter jo darujem Bogu za spravo dveh ljudstev, ki sta si sovražni.

Ne čudite se, če vas prosim, da se z menoj Bogu zahvaljujete, čeprav se vam bo to zdelo nespametno. V zadnjih mesecih sem pretočila morje solza za mojima dvema bratoma, katera so ubili napadalci, ki strahujejo naša mesta. Takrat sem mislila, da ni večjega trpljenja, kakršno je bilo moje takratno, toda — nisem si mogla predstavljati, kaj se mi bo zgodilo.

Na vrata našega samostana trka vsak dan stotine lačnih bitij, tresočih se od mraza ter z obupom v očeh. Pred nekaj tedni mi je dejal 18-letni mladenič: „Srečne ve, ki ste si izbrale prostor, kamor ne more vstopiti hudobija!“ V rokah je imel rožni venec in s tihim glasom je dodal: „Nikdar ne boste vedele, kaj je onečaščenje!“

Na te besede sem dolgo časa mislila. Zaznala sem, da moje rojakinje veliko tajno trpijo in skoro sramovala sem se, ker sem bila obvarovana nasilja. Sedaj pa sem del njih, sem ena izmed anonimnih žená mojega ljubega

naroda, z upostošenim telesom in z oplenjeno dušo. Še več! Gospod mi je, redovnici, podelil prednost, da sem do dna spoznala diabolično moč zlobe. Zavedam se, da bodo vnaprej moje tolažilne besede bolj verjetne, saj si jih bom trgala iz globine svojega ubogega srca. Moje doživetje je sedaj enako njihovemu doživetju, v veri pa dobivam svojo vdanost in v tem jim morem biti v zgled. Bog me je izbral (naj mi oprostijo mojo nadutost), da bom k zori odrešenja in svobode vodila najbolj ponižane žene mojega ljudstva. Sedaj ne bodo več mogle dvomiti o iskrenosti mojih besed, ker prihajam, kakor one, iz skrajnih meja ponižanja in oskrunitve.

Vse je že prešlo in pričinja se novo življenje. Vprašujete me: „Kaj boš storila z življenjem, ki se poraja v tvojem telesu?“

Že sem se odločila: mati bom! Dete bo moje in nikogar drugega! Vem, da bi ga ga lahko zaupala dobrim ljudem, toda — čeprav si ga nisem niti želela, niti ga nisem pričakovala — ima vso pravico do moje ljubezni kot matere! Ne morem iztrgati rastline z vsemi koreninami! Rasti mora tam, kamor ga je vrgel skrivnostni, četudi hudobni se-jalec, da bi vzbrstelo in se razrastlo.

Poklic redovnice bom vršila na drug način. Nikogar ne bom nič posila. Sem pa zelo hvaležna sestrkam, ki me obdajajo s pozornostjo in nežnostjo, posebno pa še, da mi ne stavljajo indiskretnih vprašanj.

Ne vem, kam bom šla s svojim otrokom. Toda, če mi je Bog nepredvideno odvzel moje največje veselje, mi bo prav gotovo nakazal pot, da bom lahko izpolnjevala njegovo voljo. Vrnila se bom domov revna, oblekla bom svoj usnjeni predpasnik in cokle, kakršne nosijo žene pri delu, in šla bom z materjo v gozd, kjer bom nabirala smolo, ki teče iz dreves.

Prišla sem do spoznanaja, da ne-kdo mora pretrgati verigo sovraštva, ki uničuje našo deželo. Zato bom svojega sina učila ljubiti in bo — rojen iz nasilja — skupaj z menoj dokazoval, da je odpuščanje edina veličina, ki lahko plemeniti človeka.«

— — —
Bog da, da bi predanost v božjo voljo te mlade redovnice pomagala, da bi se v Bosno vrnil mir ter da bi se uresničilo, kar je napisal Ivo Andrić: „Brat mi vsak je ljub in mil, naj bi vere katere koli bil!“ in „Integralna enotnost ne pozna ne verskih ne plemen-skih razločkov.“

Sveta noč

SELMA LAGERLÖF

Pe let sem bila stara, ko me je prevzela velika žalost. Ne vem, če sem bila kasneje kdaj še tako žalostna. Zgodilo se je takrat, ko je umrla moja babica. Dotlej je vsak dan sedela na vogalnem blazinjaku v svoji sobici in pripovedovala pravljice.

Vem samo to, da je babica sedela in pripovedovala, od jutra do večera, in mi otroci smo tiho sedeli poleg nje in poslušali. To je bilo čudovito življenje. Nobenemu otroku se ni godilo tako lepo kot se je nam. Moji spomini na babico so sicer bolj pičli, toda spominjam se, da je imela lepe, snežno bele lase, da je hodila zelo sklonjena in da je vedno sedela tam in pletla nogavico.

Spominjam se tudi, da je vselej, kadar je pripovedovala pravljico, položila roko na mojo glavo in potem rekla: „In vse to je bilo res — prav tako kot jaz vidim tebe in ti mene.“

Spominjam se tudi, da je znala peti lepe pesmi, vendar tega ni počela vsak dan. Ena teh pesmi je govorila o vitezu in o morski deklici in njen pripev je bil takšen: „In hladen veter veje, in hladen veter veje prek širnega morja.“

V spominu nosim tudi kratko molitev, le-te me je naučila, in vrstico iz psalma.

Vseh zgodb, ki mi jih je pripovedovala, se spominjam slabo, nejasno. Le ene izmed njih se spominjam tako dobro, da bi jo lahko povedala. Zgodbi-ce o Jezusovem rojstvu.

Vidite, to je skoraj vse, kar vem o svoji babici, razen tistega, česar se najbolj spominjam, namreč velike bolečine, ko je umrla. Spominjam se jutra, ko je bil vogalni blazinjak prazen in nisem mogla doumeti, kako se bodo iztekale ure tega dneva. Tega se spominjam. Tega ne bom nikoli pozabila.

In spominjam se, kako so nas otroke popeljali k njej, da bi pokojnici poljubili roko. In bali smo se, da bi to storili, toda potem nam je nekdo dejal, da se bomo lahko tako babici poslednjikrat zahvalili.

In spominjam se, kako so iz hiše odpeljali pravljice in pesmi, v dolgi, črni krsti, in kako se niso nikoli več povrnila.

Spominjam se, da je nekaj izginilo iz življenja. Zdelo se je, kot da so se zaprla vrata do vsega lepega, čarobnega sveta, v katerega smo lahko prej po mili volji vstopali in iz njega odhajali. In zdaj ni bilo več nikogar, ki bi ta vrata znal odpreti.

Spominjam se, da smo se otroci počasi naučili igrati z igračami in lutkami in živeti kot drugi otroci in lahko bi se zazdelo, da nismo več pogrešali babice, kot da se je več ne spominjamo.

Toda danes, po štiridesetih letih, ko takole sedim in zbiram legende o Kristusu, ki sem jih slišala tam na Jutrovem, se v meni prebudi kratka zgodba o Jezusovem rojstvu, ki jo je pripovedovala moja babica. In zahoče se mi, da bi jo še enkrat povedala in jo uvrstila v svojo zbirko.

Božični dan je bil in vsi razen babice in mene so se odpeljali v cerkev. Mislim, da sva bili sami v vsej hiši. Nisva se smeli odpeljati z drugimi, kajti ena je bila premlada, druga pa prestara. In obe sva bili žalostni, ker se nisva mogli odpeljati k jutranjicam, kjer bi videli božične svečke. In ko sva tako sedeli v najini osamljenosti, je babica začela pripovedovati.

„Nekoč je živel mož,“ je rekla, „ki je odšel v temno noč, da bi si sposodil ogenj. Hodil je od hiše do hiše in trkal. ‚Pomagajte mi, dobri ljudje!‘ je dejal. ‚Moja žena je maloprej rodila detece in zanetiti moram ogenj, da bi bilo ženi in otročičku toplo.‘

Toda bilo je pozno ponoči, tako da so vsi ljudje spali in nihče mu ni odgovoril.

Mož je hodil in iskal. Slednjič je v daljavi zagledal odsev ognja. Odšel je tja in videl, da je ogenj gorel tam na prostem. Okrog ognja so ležale bele ovce in star pastir je čuval čredo. Ko je mož, ki je iskal ogenj, prišel do ovc, je zagledal tri velike pse, ki so ležali pri pastirjevih nogah in spali. Toda ob njegovem

prihodu so se vsi prebudili in odprli velike gobce, ko da bodo zalajali, toda slišati ni bilo niti glasu. Moški je videl, da so se dlake na njihovih hrbtih nasršile, videl je, kako so se njihovi ostrí zobje belo lesketali v svetlobi plamenov in kako so planili nadenj. Čutil je, da je eden od njih čavsnil po njegovih nogah in drugi po roki, medtem ko mu je tretji planil za vrat. Toda čeljusti in zobje, s katerimi so ga psi hoteli oklati, jih niso ubogali in moški je ostal živ in zdrav.

Moški je hotel naprej, da bi našel tisto, kar je iskal. Toda ovce so ležale tesno druga ob drugi, hrbet ob hrbtu, da ni mogel mimo. Tedaj je stopil na ovčji hrbet in kar po ovcah poromal proti ognju. In nobena od živali se ni prebudila ali zganila.

Dotlej je lahko babica nemoteno pripovedovala, toda zdaj si nistem mogla kaj, da je ne bi prekinila. „Zakaj pa se niso zganile, babica?“ sem vprašala. „To boš prav kmalu zvedela,“ je rekla babica in nadaljevala s pripovedovanjem.

„Mož je bil že blizu ognja, ko je pastir dvignil glavo. Star je bil in čemeran do vseh ljudi. In ko je videl, da se bliža tujec, je pobral svojo dolgo zašiljeno palico, ki jo je nosil v roki, ko je pasel čredo, in jo zagnal v moža. Palica je zasičala proti njemu, toda preden ga je zadela, se mu je izognila in poletela mimo njega daleč prek polja.“

Tukaj sem spet prekinila babico. „Babica, zakaj palica ni hotela zadeti moškega?“ Toda babica mi sploh ni odgovorila, temveč je nadaljevala s pripovedovanjem.

„Mož je prišel do pastirja in mu dejal: ‚Dobri prijatelj, pomagaj in mi daj ognja. Moja žena je maloprej rodila detece in zakuriti moram ogenj, da bi pogrel njo in otročička.‘ Pastir bi najrajši rekel ne, toda ko je pomislil, da mu psi niso storili hudega, da ovce niso zbežale pred njim in da ga palica ni hotela zadeti, mu je postalo malo tesno pri srcu in si tujcu ni upal odreči tistega, kar je želel. ‚Vzemi, kolikor potrebuješ,‘ je dejal moškemu.

Toda ogenj je že skoraj pogorel, polena in veje so pogoreli, preostal je samo velik kup žerjavice in tujec ni imel niti lopate niti vedra, da bi nesel rdeče ogorke.

Pastir je to videl in znova dejal: ‚Vzemi, kolikor potrebuješ!‘ Veselilo ga je, ker si moški ni mogel odnesti žerjavice. Toda moški se je sklonil,

nabral z golimi rokami žerjavico iz pepela in si jo naložil v plašč. In žerjavica mu ni opekla rok, ko se je je dotaknil, in ni osmodila plašča in mož jo je odnesel, kot da bi bili orehi ali jabolka.“

Tukaj sem že v tretje prekinila pravljčarko. „Babica, zakaj žerjavica ni opekla moškega?“

„Tudi to boš zvedela,“ je rekla babica in potem pripovedovala dalje.

„Ko je pastir, ki je bil hudoben in čemeran moški, vse to videl, je prese-nečen pomislil: ‚Kakšna noč je neki to, ko psi ne grizejo, ko se ovce ne bojijo, ko kopje ne ubije in žerjavica ne peče?‘ Poklical je tujca in mu dejal: ‚Kakšna noč je to? In zakaj je povsod toliko usmiljenja?‘

Tedaj je moški dejal: ‚Ne morem ti povedati, čega sam ne vidim.‘ In hotel je oditi, da bi čimprej zakuril in bi se njegova žena in dete ogrela.

Toda tedaj je pastir pomislil, da moški ne sme oditi, dokler ne bo izvedel, kaj vse to pomeni. Vstal je in odšel za njim, dokler ni prišel tja, kjer je mož živ.

Zdaj je pastir videl, da moški ni imel niti kolibe, da bi v njej bival, kajti njegova žena in otrok sta ležala v votlini, kjer so bile samo gole, hladne skalne stene.

Pastir je pomislil, da bo ubogo, nedolžno detece morda zmrznilo v votlini, in čeprav je bil trdega srca, ga je to presunilo in je sklenil, da bo pomagal otroku. Snel je oprtnik z rame in vzel iz njega mehko, belo ovčjo kožo. Dal jo je

moškemu in dejal, naj nanjo položi otroka.

V trenutku, ko je pokazal, da zna biti tudi usmiljen, so se mu odprle oči in videl je tisto, česar poprej ni mogel videti, in slišal, čeprav poprej ni mogel slišati.

Videl je, da ga obdajajo majhni angelci s srebrnimi krili. In sleherni od njih je imel v rokah godalo in vsi so prepevali na ves glas, da se je to noč rodil Odrešenik, ki bo svet odrešil njegovih grehov.

In zdaj je razumel, zakaj so bile to noč vse stvari vesele in da nihče nikomur ni želel žalega. In angelci niso stali samo okrog pastirja, kajti videl jih je vsepovsod. Sedeli so v votlini in sedeli so na hribu in letali pod nebom. V velikih trumah so prihajali popoti in ko so prišli mimo, so se ustavljali in si ogledali dete.

Povsod je bilo vriskanje in veselje in petje in igranje in vse to je videl v temni noči, v kateri poprej ni nič videl ali slišal. In vzradostil se je, da so se mu odprle oči in padel je na kolena in hvalil Boga.“

In ko je babica prišla do sem, je vzdihnila in dejal: „Toda to, kar je videl pastir, bi lahko videli tudi mi, kajti angeli v božičnem času vedno letajo pod nebom, le prepoznati jih moramo.“

Nato mi je babica položila roko na glavo in rekla: „To si zapomni, kajti vse je res — tako kot jaz vidim tebe in ti mene. Ne gre za luči in svetilke in ne za mesec in sonce, kajti imeti bi morali oči, ki vidijo božjo krasoto.“

Med sv. mašo ob odkritju spominske plošče v Viševku.

Iz pisma usmiljenke s. Cecilije Rode,

svetovalke za srednje in vzhodnoevropske države
v matični hiši usmiljenih sester v Parizu

Trudim se s poljščino in slovaščino. Ne rečem, darazumem čisto vse, a ne potrebujem prevajalke. Vsak dan preberem nekaj iz evangelijev.

Spomladi sva bili tri tedne na potovanju z našo glavno predstojnico, z materjo Elizondo, najprej na Slovaškem, na Češkem in v Ukrajini, potem pa v južni Slaviji.

Sestre povsod delajo med ubogimi. So še številne, vseh skupaj čez 650, a precej je starih. Preživele so težke čase pod komunistom. Ko so jim hiše odvzeli, so mlajše sestre poslali na prisilno delo (zastonjsko), starejše in bolne so pa zaprli v „koncentracijske samostane“, oddaljene od ljudi. Natrpale po nezdravih sobah (do 15 različnih redov), so nekatere preživele, druge pomrle...

V letih od 1960 do 1988 je bilo strogo prepovedano pridobivati nove poklice. A mlade Slovačkinje so se na skrivaj priglašale, in tudi za vzgojo je bilo poskrbljeno — na skrivaj. 150 mladih je vstopilo v red v teh letih! Zdaj pa imajo kar dovolj poklicev, tako da je provinca živahna, starejše sestre so pa lepo negovane po mladih „sestrikah“.

Ta dežela, kakor tudi Poljska, je gostoljubna, kar preveč! Povsod pozdravljajo s šopkom, in potem vse, kar je najlepšega in najboljšega, na mizo! Seveda, še bolj je bilo slovesno, ker je bila vrhovna predstojnica na obisku. Bile smo tudi v Pragi.

Iz Nitre, kjer je provincialna hiša, smo se odpeljale z avtom proti Dunaju do Gradca (5 ur). Tam so

nas že čakale sestre iz Slovenije. Dve uri in pol vožnje in že smo bile v Št. Jakobu. Ta lepa domovina! Načrt potovanja za devet dni je bil natrpan. Obiskale smo sestre na Mirenskem gradu, na Reki, v Mengšu in seveda v Ljubljani.

Potem smo šle z avionom do Skopja — v Makedonijo. Drugi dan pa čez „težko“ mejo v Srbijo. Če bi nas ne čakal drugi avto na srbski strani, bi gotovo čakale več kot 7 ur. Do Beograda smo se vozili 6 ur; ceste so lepo vzdrževane. Eno noč smo ostale v Beogradu, tam je 21 sester; obiskale smo tudi g. nadškofa Perka. Vračali smo se po drugi poti, šli smo na Kosovo — Peč. Bila je nedelja, bile smo pri župnijski maši v Klini, kjer delajo naše sestre Albanke. Bila je na prostem,

ker nimajo cerkve, jim ne dajo dovoljenja. To je bilo veselja, obiski iz Pariza! Otrok je bilo čez tisoč, mladih tudi ogromno! Čudovito božje ljudstvo! Ko bi slihal male otroke (5 ali 6 let stare), kako so deklamirali — po slovensko! Albanski narod je brez pravic! Naše sestre se lepo naučijo slovensko, kajti vzgojo dobijo v slovenskem noviciatu, tudi molitvenike imajo v našem jeziku. Še nimajo usposobljenih oseb, ki bi prevajale v albanščino. Zdaj bo drugače, ko se je Albanija odprla svetu. Tam imamo že dve postojanki.

Nazaj čez mejo spet peš, drugi avto nas je čakal na makedonski strani. Kar pozno smo prišle v Skopje. Naslednji dan pa še do Bitole, blizu grške meje; tam sestre delajo med starčki, v Domu onemoglih. Vsi so pravoslavni, vmes kakšen musliman. Sestre jim lajšajo zadnje dni življenja.

Še isti večer smo se vrnile v Skopje in drugi dan z avionom v Slovenijo.

Vaša s. Cecilija

Spominske plošče od komunistov pobitim in zamolčanim, ki so jih odkrili
28. avgusta 1994 v Viševku.

Usmiljenke

Družbo hčera krščanske ljubezni sta ustanovila leta 1633 sv. Vincencij Pavelski in sv. Ludovika de Marillac v Franciji. Sestre so skrbele najprej za revne bolnike po družinah, nato po bolnišnicah, za „male šole“, najdenčke, kaznjence, ostarele, begunce ipd. Njene članice naj bi ljubile Kristusa in mu služile s telesnimi in duhovnimi dobrimi deli v osebni ubogih.

V 19. stoletju je družba postala mednarodna in ima danes 71 provinc in 5 pokrajin. Prek Gradca so prišle usmiljenke leta 1843 v Maribor in leta 1852 v Ljubljano. V Sloveniji imajo 15 redovnih hiš.

„Enotni za slovensko prihodnost“

MARIJAN VIVOD, predsednik SFZ Morón

Pozdravni nagovor na 24. Mladinskem dnevu 4. 8. 94
na Pristavi v Castelarju

Spoštovani navzoči!

Nekoga moraš imeti rad, nekemu moraš nasloniti roko na ramo, da se, lačna, nasiti bližine!

Danes je dan, katerega smo pričakovali s skupnimi željami in z velikim hrepenenjem. V pripravah smo ugašali luč pozno v noč na Pristavi, se kot dobri prijatelji v mrazu in dežju shajali na vaje, kopáli in cementirali, žagali in pleskali, natezali mrežo, kosili travo, zbirali glasbo, okraševali prostore, pripravljali pesmi in besedila, in še in še...

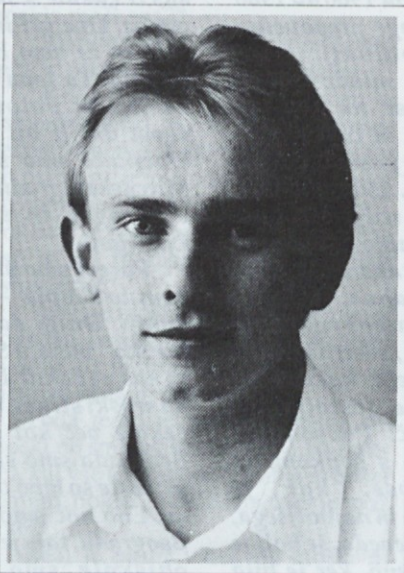
V pripravah smo se bolj povezali med seboj, odkrivali smo drug drugega, pozabili smo na televizijo, nismo imeli časa za malenkosti, kajti spoznali smo, da delamo nekaj, kar nas bogati, kar nam napolni dušo, daje pogum in razveseljuje srce.

Odkrili smo, da lahko nekaj naredimo, sicer s trudom, včasih z malodušjem — a vendar z lastnimi rokami — združeni med seboj, kar je to našo pristavsko družino vedno označevalo in ji daje pečat tudi v današnjih dneh!

Mimo nas pa divja sodobni svet s svojo hitrostjo, ki je glasbilo, na katerem danes človek izvaja glasbo novosti, „ta zagon hitenja“, kjer je napredek najbolj čarobna beseda stoletja ter univerzalnost nujna posledica posplošene enakosti — ali površinstva!

Industrija je dosegla svoj višek. Človeka je preskrbela z vsem in mu odvzela hkrati najpomembnejše: njega samega!

Za srednjeveškim menihom in vitežom,

za baročnim vojščakom in meščanom, za delavcem iz prejšnjega stoletja nam je moderni svet pričaral novo bitje: dobili smo potrošnika!

S tem smo dobili tudi lenobo; vse se prodaja, vse se kupuje! Zrak in okolje, potovanje in sneg; svet pro-

dira v naše sobe. V naših stanovanjih še intimnost ni več skrivnostna.

Pred navalom „blagá človeka“ in „blagá stroja“ postajamo nemočni, še prijateljstvo nam ni predmet samega sebe, temveč njegova uporabnost, koristnost in ugodje; vse se hitro ponosi in odvrže!

Mi pa želimo živeti drugače!

Družinsko vzdušje in prijateljstvo sta nam pri srcu.

Zato:

Spoštujemo in bomo spoštovali še vnaprej svoje starše in želimo, da bi dedki in babice ostale živ člen v verigi družinskega življenja in kjer sta podoba očeta in matere trdna opora in sidro v razburkanem morju.

Spoštujemo in bomo spoštovali še naprej kot neprecenljivo vrednoto devištvo pri dekletu in čistost pri fantu.

Spoštujemo in bomo spoštovali zrelostne izkušnje tistih, ki nam stojijo in nam bodo stali ob strani, pa čeprav nam njihove trenutne besede ne zvenijo kot lahko izvedljive.

Spoštujemo in bomo spoštovali zakon kot svetišče družinskega življenja. Tako družinsko življenje, dom, družina, kjer najde ranjeni in pretepeni mladostnik zatočišče po bitki s

Recitatorji na popoldanski akademiji na Slovenskem dnevu v San Justu.

Ostanimo zvesti svojim koreninam!

LUČKA VOMBERGAR, predsednica SDO Slomškov dom

Iz nagovora na 24. mladinskem dnevu 7. avgusta 1994
v Slomškovem domu

SDO in SFZ Slomškovega doma praznujeta danes svoj 24. mladinski dan. V imenu vse ramaške mladine pozdravljata vse navzoče. Kot vsako leto smo tudi letos mladi imeli nalogo pripraviti celodnevni program. Ni cilj mladinskega dne, da pridemo, gledamo program, katerega so za nas pripravili drugi, in se vrnemo domov. Pravi cilj, ki si ga želimo doseči, je ta, da ne samo mladi (čeprav je ta dan namenjen nam), ampak tudi drugi

pridemo v Slovenski dom, v družbo prijateljev in da dosežemo večjo povezanost med člani doma in med domovi. Vse naše delo bo imelo več ali manj uspeha, v kolikor bomo lahko to dosegli.

Obstoj vsake organizacije je odvisen od posameznikov in v tem mi nismo izjema. Ne bojmo se dela v organizaciji, res je, da zahteva od nas veliko časa, denarja in skrbi, ampak zadoščenje imamo v tem, da lahko nekaj dobrega za drugega naredimo, sami si pridobivamo nova prijateljstva in skušnje, katere nam potem služijo v življenju. Delo v organizaciji nas združuje in nam pomaga pri graditvi lastne osebnosti. Če želimo, da bi slovenska skupnost še vedno delovala, se zavedajmo, da je to naloga vseh, posebno nas mladih. Od nas je odvisno, da se ne izgubi, kar smo podedovali, in prav tako, da bomo lahko prejete vrednote nudili še naprej.

Sponosom lahko rečemo, da se je splošni položaj mladine v

svetom in ki je edina trdna točka v družbeni ureditvi ljudi.

Spoštujemo in bomo spoštovali našo narodno vkoreninjenost. Smo otroci dveh svetov, imamo privilegije bikulture in tega ne bomo zapravili.

Zavračamo in bomo zavračali splošno epidemijo seksa, alkohola, drog, nenavadnih skupinskih perverznosti, zvočništva in nezvestobe.

Ne bomo izgubili smisel za nadnaravno. Imeli bomo vedno več čuta za „božje stvari“. Verujemo in vemo,

da Bog obstaja, in ta vera in prepričanje bosta v sredini naše miselnosti in življenja.

Prepričani smo, da so nadvse dragoceni osebni stiki. Tudi danes kot vedno se srce najraje odpira srcu. Preprosta beseda, izrečena v primernem času, pade v srce kot na dobro njivo.

Združimo se na poti v prihodnost, ki je prihodnost duha. Sad duha pa je ljubezen.

Zato vem, da nekoga moraš imeti rad...!

Srečanje, ki bo po sreči

VLADIMIR KOS

*In tudi če ne bo snežink na bore,
ki zmeraj sanjajo na našem bregu,
in tudi če morje ne bo v brokatu,*

*bom srečal Srečo, belo kakor sneg,
s smehljajem njenim, ki bo pristno zlat,
s pozdravom, ki ga le ljubezen zmore —
ker srečal se z božično bom nočjo.*

*Ne vem, kako uboge bodo jasli
in koliko bo v hlevcu angelov
in kdaj bo z ognja kotel pel v temino —*

*a to pa vem, da s samim Božjim Sinom
se srečal bom. In Detetov obraz,
od matere obdan s plenici toploto,
bo vir božično večnostnih dobrot.*

Slomškovem domu znatno izboljšal v primerjavi s prejšnjimi leti. Opažamo v domu nove obraze, pa tudi stare obraze, ki se po več letih spet vračajo. Pred vsem se to pozna pri mladinskih mašah. Že sama priprava mladinskega dne je pritegnila mlade v dom. Z veseljem smo prihajali k vajah, kjer se je poznalo pri udeležbi, ki je bila zelo dobra. Nekaterim je bilo žal, da je mladinski dan tako hitro prišel in so se s tem vaje zaključile. Tem lahko zagotovimo, da nam dela ne bo zmanjkalo, in jih bomo še pred koncem leta poklicali za pomoč. Mladina zahaja v dom, če se ji nudi možnost sodelovati pri vsem, kar jim je pri srcu, in da je o tem pravočasno obveščena, kar smo pred vsem dosegli z izdajo našega mladinskega lista.

Zato smo z našim delovanjem zadovoljni, ker, čeprav ne dosti, nekaj smo dosegli in to z uspehom, kar nam daje tudi moči za naprej. To nam dokazuje, da je za nas slovenska skupnost potrebna, in čeprav se včasih oddaljimo, se vedno radi spet vrnemo. Torej: OStanimo zvesti svojim koreninam!

Združujejo nas prijateljstvo, skupni cilji, čut za vrednote

SONJA GERKMAN na 43. Mladinskem dnevu v Slovenski vasi v nedeljo 25. septembra

Zbrali smo se že zgodaj zjutraj, Bogu v zahvalo za lep dan. V znak spoštovanja smo zapeli himni naših domovin. Ta dan je sad združenega dela, ki ga že dolga

leta opravljamo v našem Hladnikovem domu.

Združujejo nas prijateljstvo, skupni cilji, čut za vrednote kot so vera, slovenstvo in zdrava zabava.

To hočemo mladi iz Slovenske vasi danes pokazati s prijaznim nastopom in z vsem tihim in skritim delom, ki je potrebno za tako prireditve. Sprejeli smo razne obveznosti, ki so nam pomagale tako pri naši osebni rasti kakor tudi pri rasti v skupnosti. Na poti smo imeli uspehe, a naredili tudi nekatere napake, ki nam pomagajo, da se iz njih kaj naučimo.

Naše družine so nam posredovale temelje naše identitete

VERONIKA TEKAVEC, predsednica SDO San Justo

Iz govora na 33. Mladinskem dnevu v San Justu, 27. septembra 1994

Bogatimo se iz zaklada argentinske mlade zgodovine ter zaklada tisočletne Slovenije.

Naše družine, ki so iz nič na novo začele, so nam posredovale vrednote.

Končno je tudi družina dobila svoje prvo mesto v mednarodnem kontekstu. Letos z velikim veseljem slavimo Mednarodno leto družine, ki ga je papež Janez Pavel II. slovesno

proglasil.

In gotovo je s tem dejanjem imel v mislih tudi naše družine! Posredovale so nam temelje naše identitete. Tam smo slišali o Bogu in o Sloveniji: nakazali so nam, kje so naše korenine. In kako globoko sežejo!

Vidite našo zastavo, visoko, pokončno, svetlo in bujno kot življenje samo.

Dekle in fant ob bakli, ki jima osvetljuje pot, gledata naprej. Ne vesta, kaj ju čaka, a sta pripravljena kljubovati vsem težavam.

Ker je pred njima že bila prehojena dolga pot, skušnje tistih, ki so bili mladi včeraj, jim služijo kot smernice.

Da je danes svet drugačen in da se vsakikrat hitreje vrti? To je res, a vendar izživi se v skladu z našo zmogljivostjo.

Težko je bilo biti mlad včeraj, ko se je prehod iz avtoritarne vzgoje prelil v avtoritarno upornost.

Težko je biti mlad danes zaradi vpliva potrošniške družbe, materializma in važnosti statusa ter življenjske ravni. Včerajšnji rek „Kolikor znaš, toliko veljaš“ se je spremenil v „Kolikor imaš, toliko veljaš“.

In jutri bo to še težje razvozljati in ohraniti zdravega duha in pojme.

Zato je važno poslušati tiste, ki so včeraj bili mladi in so danes naši starši, naša družina.

Poslušati njihove nasvete, ki izvirajo iz njihovih lastnih življenjskihkušenj.

Mlad človek zahteva oporo in podporo idealnega okolja prvotne celice družbe — DRUŽINE, kamor ga naravno kličeta nagon in čut pripadnosti.

Družina nam posreduje bogato dediščino dvojne kulture, sloneče na krščanskih vrednotah.

Zato najprej, skupaj združeni v bodoči rod!

Mladinska skupina iz Slomškovega doma na 25. glasbenem večeru v Slovenski hiši, 30. oktobra 1994.

Ostanimo živi, delavni člani naših slovenskih domov!

**SONJA PETKOVŠEK na 25. Mladinskem dnevu
v San Martinu**

Danes smo zbrani, da skupaj praznujemo 25. mladinski dan.

25. mladinski dan, ki ga praznujemo v letu družine, zdrave družine, ki je temelj vsakega naroda, posebno še v našem primeru prestavljenega v drugačno okolje in razmere.

Ni treba biti preveč razgledan, da opaziš vsako leto bolj občutno pomanjkanje odgovornosti, zavednosti, vztrajnosti in pripravljenosti za delo in žrtve v skupnosti. Mnogokrat se vprašamo, le zakaj seje, sestanki, vaje, le zakaj vse te žrtve? Le čemu vse to, kar vzdržuje in ohranja našo skupnost, sami pa dobro vemo, da nimamo v življenju toliko obveznosti, da se vsem tem ne

bi mogli posvetiti, ker vse ohranja nas in našo skupnost, kar nas ohranja družinsko in narodno. Delo v naši slovenski skupnosti je nujno potrebno, če hočemo ohraniti našo slovensko skupnost, našo identiteto, se zanjo žrtvovati, tako kot so se žrtvovali naši predniki.

Bodimo povezani med seboj, pomagajmo si v težavah in naporih. Bodimo pogumni! Zahajajmo radi v slovensko družbo in ostanimo živi, delavni člani naših slovenskih domov po okrajih. Prihajajmo radi k slovenskim mašam, zlasti mladinskim. Radi se udeležimo sestankov in predavanj. Dragi starši in voditelji: zahvalimo se za sodelovanje vseh

Iz naše KRONIKE

Pevski zbor Niños y Jóvenes Cantores de Bariloche, ki ga je ustanovila in dolga leta vodila Lučka Kralj Jerman, sedaj pa ga vodi Andrej Jan, in veliko poudarja Gallusove skladbe, je imel koncertne nastope 1. septembra v Državnem konservatoriju López Bouchardo v Buenos Airesu in v Colegiju Cardenal Newman v Boulogne, 2. septembra v Avditoriju Fundación San Rafael, 3. septembra v Sociedad Italiana Cristóforo Colombo v Quilmesu in 4. septembra v katedrali v San Isidro.

teh let in vas še naprej prosimo in spodbujamo, da usmerjajte naš mladi rod v slovenstvo in krščanstvo, da ste nam živ zgled..

Živeti slovenstvo je naša pravica, katere nihče ne sme in ne more krati.

Živeti slovenstvo je pa tudi naša dolžnost! Slovenski narod nas potrebuje!

Sanjuška plesna skupina na Slovenskem dnevu se je predstavila s tipičnim argentinskim plesom.

Slovensko gledališče Buenos Aires — TRIDESET LET

LOJZE REZELJ

Slovenska gledališka kultura, ki je bila ustvarjena z živim sodelovanjem vsega ljudstva in gledaliških oblikovalcev, sodi med pglavljna znamenja duhovne podobe našega naroda, saj nam je v zvezi z njo nujno govoriti o prebui naše narodne zavesti ter o ohranitvi in rasti našega jezika, hkrati pa še o izostrovanju in plemenitenju naše osebnosti, okusa in duha. Potreba po gledališču je bila med nami zmeraj očitna in naravno je, da se je najmočnejše razodevala prav v vzburljivih časih. Gledališče je umetnost, ki terja od svojega odjemalca aktivno sodelovanje, miselni napor, čustveno razgibanost za globlje reči, ljubezen do materine besede. Hkrati pa gledališče tudi daje: globoka doživetja in spoznanja, uživanje lepote, silno vznemirjenje, a tudi bogato notranjo tihoto. Da, gledališče vzgaja in plemeniti, osrečuje. Gledališče je hram duha. Je moderna cerkev. Obiskovati ga morajo vsi, ki verujejo v duha. Hoja v gledališče pomeni ne samo izpričevanje kulturne zavesti, ampak tudi izganjanje sodobne človekove praznote, potrjevanje vere v smisel življenja, hkrati pa tudi prijateljsko vzajemnost z vsemi, ki jih razvijajoča se gledališka igra druži v skupno utripajoče obočestvo. Komur je torej mar slovenstvo, mu mora biti mar slovensko gledališče. A še več: komur je mar usoda človeka in sveta!

Že ko smo leta 1945 kot begunci prebivali po raznih taboriščih po Avstriji in Italiji, smo čutili potrebo po gledališču. Poleg kapele smo kmalu spremenili barako v gledališko dvorano. Med begunci je bilo veliko gledaliških ustvarjalcev in tako mi je na primer ostalo v nepozabnem spominu, ko sem v Senigaliji prisostvoval na prostem uprizoritvi Hamleta v odlični zasedbi. Kostumi in scena so bili za tiste razmere nekaj izrednega. Isti gledališki zagon smo prinesli s seboj tudi v Argentino in tako smo kmalu po prihodu večjih skupin iz Italije in Avstrije že organizirali prve gledališke predstave, seveda na izposojenih odrih po raznih zavodih. Saj so bili med nami pravi gledališki mojstri kot na primer Nikolaj Jeločnik, Marjan Willenpart, Maks Borštnik, Stanko Je-

rebič, Rudi Hirschegger, Janez Špeh, Ivan Oven in še in še. Že leta 1949 je Slovenska fantovska zveza uprizorila v režiji Stanka Jerebiča „Luč z gora“ ob nabito polni dvorani v zavodu San José v Buenos Airesu. Dvorana je imela 1500 sedežev in stojišča. In že so se ustvarjale igralske družine kot IDNAVE — Igralska družina Narte Velikonja, SIO — Slovenski izseljenski oder, GONG — Skupina ljubiteljev gledališke umetnosti, SOVA — Slovenski oder v Argentini. Po vseh slovenskih domovih so sezidali lepe dvorane in seveda je vsak dom privabil tudi igralce. Tako so nastali odri v Castelarju Društvo slovenska pristava, v Lanusu Društvo Slovenska vas - Hladnikov dom, v San Justu Naš dom, v Bariločah Planinski stan, v Ramos Mejiji Slomškov dom, v Carapachayu Slovenski dom, v Mendoza Slovenski dom, v San Martinu Slovenski dom.

Na pobudo pokojnega msgr. Antona Oreharja pa je bilo v centralni Slo-

venski hiši na ulici Ramón L. Falcón 4158 v Buenos Airesu dne 4. maja 1964. leta ustanovljeno Slovensko gledališče Buenos Aires, katerega predsednik je bil Ciril Markež in ki letos praznuje svojo 30-letnico. Ob ustanovitvi je zapisano tole poročilo: „Slovensko gledališče v Buenos Airesu ni zaključena igralska družina, ki bi predstavljala poklicno gledališče, temveč je zgolj upravitelj odra v Slovenski hiši. Toda s predstavami, ki jih Slovensko gledališče posebej priredi in izvaja pod svojim imenom, bi rado težilo k čim veji kvaliteti.“

Oboje je povezano zelo jasno: prav je, da je ohranjanje gledališke umetnosti poslanstvo dvorane v Slovenski hiši, saj oder terja primerno gledališko ustvajalnost, saj je na takih in podobnih odrih v zgodovini slovenske gledališke umetnosti ustvarilo in oblikovalo lepo številno igralcev. Sloneti pa so morali vsi ti naporji res na globokem stremljenju za službo idealom gledališke umetnosti, ki ne oblikuje samo igralske družine, ampak vzgaja tudi gledalce. Napoved je torej prav zastavila celotno vprašanje. Po tridesetih letih slovenskega gledališkega ustvarjanja v Buenos Airesu si mora Slovensko gledališče obenem z drugimi skupinami ohraniti dosežke, ki v zgodovini slovenskega kulturnega dela v Argentini niso majhni. To, kar je bilo do sedaj prikazanega, nalaga temu odgovarjajočo nujnost vztrajati in zato izdelati načrt in smer; gre za dejanja kulturnega ustvarjanja in ohranitev in kvalitetni napredek po točnem sporednem zajemu. Možen je

JOŽE HORN -

ob 40-letnici njegovega dušnega pastirstva v Mendози

Pogovarjal se je Jože Škerbec

Ob 40-letnici tvojega dušnopastirskega delovanja med rojaki v lepem mestu pod Andi bi te prosil, da bi nam kratko predstavil začetke slovenske verske skupnosti v Mendози.

S prihodom prvih novih naseljenecv leta 1948 je prišel v Mendozo tudi duhovnik Ivan Caserman. Poleg službe v farni cerkvi sv. Nikolaja, tam je bil nastavljen za kaplana, je skrbel za dušne in telesne potrebe prihajajočih Slovencev. Pomagal je ljudem do zaposlitve, iskal jim je stanovanje in urejal razne administrativne postopke in seveda skrbel za versko življenje. Večina ljudi ni znala španskega jezika in so se potrebah obračali na g. Casermana.

Prva sv. maša v slovenskem jeziku se je darovala avgusta 1948 v farni cerkvi sv. Nikolaja na Sarmiento 146. Tudi krščanski nauk so imeli ob nedeljah popoldne prav tam. Po nekaj mesecih so dobili prostor pri sestrach frančiškankah na San Martinu. V tej kapeli se je več let darovala slovenska maša. Ko je prvič

obiskal leta 1949 Slovence v Argetmini škof Gregorij Rožman, je maševal in birmal otroke v tej kapeli. Po enem letu in pol se je Ivan Caserman poslovil iz Mendoze. Za opravljeno delo se mu je na občnem zboru društva 30. aprila zahvalil predsednik ravn. Marko Bajuk.

Junija 1950 je prišel v Mendozo duhovnik Janez Malenšek, tudi on kot kaplan na fari San Nicolás in za dušno pastirstvo med Slovenci. Zopet so imeli slovensko mašo. Začel je poučevati krščanski nauk, bil je asistent v organizacijah KA in pri dekliskem in fantovskem odseku. Po nekaj letih razgibanega delovanja med Slovenci se je leta 1954 posvetil delu na argentinski fari.

Koliko rojakov je v mestu in okolici? Koliko se jih redno udeležuje nedeljske slovenske maše in koliko ob posebnih priložnostih?

Po posredovanju msgr. A. Oreharja sem septembra leta 1954 prišel v Mendozo. Prav letos je poteklo 40 let nepretrganega dela med Slovenci v Mendози. Po prihodu v Mendozo smo še nekaj let

imeli slovensko mašo pri frančiškankah, dokler niso zaradi urbanizacije mestnih ulic podrl zavod in kapelo. Mi smo nekaj let po tem imeli sv. mašo in obrede pri mercedarkah na ulici Córdoba. Odkar imamo nov Dom, imamo vse naše vsestransko delovanje, tako tudi versko, v našem Domu na ulici Urquiza 335.

V povojnih letih našega naseljevanja v Argentini se je za v Mendozo odločilo približno 260 beguncev, od teh je bila polovica otrok do 15. leta. V teku let se je število pomnožilo, kljub temu, da se jih je veliko izselilo in pomrlo.

Slovenske maše se navadno udeležuje 100 do 130 vernikov, ob izrednih priložnostih jih pride do 200.

Vsa desetletja ste povezani z našo versko skupnostjo v Buenos Airesu in prek slovenskih škofov tudi s Cerkvijo v Sloveniji. Ti sam si vsa leta rad prihajal k nam na obisk, skupaj smo razpravljali o dušnopastirskih vprašanjih in se čutili povezane v skupnost dušnih pastirjev.

Obiski duhovnih sobratov in cerkvenih predstojnikov so vedno pozitivni. Prevzvišeni škof Gregorij Rožman je obiskal Mendozo dvakrat. Za preizkušane novonaseljence je bila škofova skrb zanje še posebno tolažilna in bodrilna. Prav tako je msgr. Anton Orehar vsako leto prav do smrti opravljal

Mendoza, 18. septembra 1994. Proslava ob 40-letnici, odkar deluje Jože Horn kot dušni pastir med tamkajšnjimi rojaki.

dušnopastirske obiske v Mendoza. Bil je naš skrbni duhovni oče in je uspešno vodil svoje vernike. Po njegovi smrti je to poslanstvo opravljal dr. Alojzij Starc. Obiskali so nas trije slovenski škofje in nas tesneje povezali z domovino in s slovensko Cerkvijo, dali priznanje našim prizadevanjem in nas duhovno poživili: Vse to je zelo pozitivno za naše ljudi.

Ali imate poleg nedeljske maše še druga verska opravila?

Tradicija v našem verskem življenju so postala vsakoletna majska romaja k Mariji Pomagaj. Prva leta smo imeli njeno podobo v romarski cerkvi na Challao, ki je nekaj kilometrov izven mesta. Tja smo večkrat romali peš. Novi časi so prinesli nove navade in nove možnosti. Sedaj se na romanje peljemo z avtomobili. Tudi kraj oziroma cerkev večkrat menjamo. Na romanje se pripravimo z duhovno obnovo.

Ali imate kakšno versko organi-

zacijo v vaši verski skupnosti?

Veliko let je delovala KA, sedaj jo nadomeščajo družinska srečanja.

Že od začetka vaše skupnosti je živahno deloval vaš pevski zbor v cerkvi in na prireditvah. V Buenos Airesu se naši ljudje še vedno spominjajo obiska vašega zbora s pevovodjem ravn. Markom Bajukom. Kako je z zborom sedaj?

Naš pevski zbor še prepeva, čeprav ne tako močno in številno kot pred 30 leti. Imamo pa že nove poganjke, ki nam dajejo upanja na boljšo bodočnost.

Kako gledaš na sedanje stanje vaše verske skupnosti? Velik del rojakov, ki so gradili našo skupnost na različnih področjih, je že leglo v grob daleč od ljubljene domovine.

Na sedanje stanje skušam gledati realno. Osamosvojitve Slovenije je na nas gotovo vplivala pozitivno. V nekem smislu nam je svobodna Slovenija

olajšala prizadevanje za našo zavest. Je pa vsako leto težje. Prvotnih izseljencev je že zelo malo, zato so nam osebni stiki s Slovenijo toliko bolj potrebni.

Kako gledaš na prihodnost? Vsi, ki imamo v skupnosti neko odgovornost, čutimo zaskrbljenost, kako bo z vsemi našimi ustanovami in organizacijami ter skupnostjo v verskem, nravnem, narodnem in kulturnem pogledu. Pomirja nas misel, da moramo vsi v svojem času in na svojem mestu spolniti svoje poslanstvo, po možnosti poskrbeti za naslednike in potem zaupati v Boga in v mlajši rod, da bo z isto ljubeznijo in odgovornostjo, čeprav na nekoliko drugačen način, peljal stvari naprej.

Bodočnost je predvsem v rokah mladih, ki v precejšnjem številu kažejo veliko dobre volje v življenju skupnosti in obetajo naš obstoj še za dolga leta.

Praznovanje 40-letnice SKA v Sloveniji v Cankarjevem domu v Ljubljani: petek 9. septembra: Odprtje razstave tiska in dokumentarnih fotografij SKA, Institut Studia Slovenica: dr. Janez Arnež, Slovenija v svetu. - Odprtje razstave likovnih del: F. Ahčin, I. Bukovec, A. Dolinar, M. Dolinar, F. Gorše, M. Grum, T. Kržišnik, A. Makek, M. Savinšek, B. Remec, M. Volovšek; govornik: dr. Ivan Sedej. - Predstavitve zbornika 40 let SKA, Mohorjeva družba: inž. Janko Jeromen. Sobota 10. septembra: Pregled gledališke dejavnosti SKA: Lojze Rezelj, Pavči Eiletz. - Pregled glasbene dejavnosti SKA: dr. Edo Škulj. - Pregled literarne dejavnosti SKA: prof. dr. Helga Glušič. - Pregled znanstvene dejavnosti - poljudno znanstveno predavanje o astrofiziki: dr. Janez Zorec. Nedelja 11. septembra:

Iz naše KRONIKE

ljubljanska stolnica ob 9: sv. maša za žive in pokojne člane SKA, nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar; ob 19 CD Gallusova dvorana: pozdravi: Min. za kulturo, Sekr. za Slov. po svetu, Slov.

akademija znanosti in umetnosti, Slov. v svetu. - Slavnostni govornik: predsednik SKA arh. Marjan Eiletz. - Koncert: Solospevi; solisti: Marko Bajuk, Marko Fink, Veronika Fink. Oratorij Irennej Friderik Baraga (A. Geržinič-T. Debeljak): zbor Consortium musicum (dir.: dr. Mirko Cuderman, klavir: Nataša Valant).

Nastop moronske plesne skupine na Slovenskem dnevu v San Justu.

Pogovor s predsednikom Društva Slovencev
v Mendozii

inž. JOŽETOM ŠMONOM

Pogovarjal se je Jože Škerbec

Kdaj se je osnovalo Društvo Slovencev v Mendozii? Kdo so bili člani prvega odbora? In predsedniki odbora od tedaj pa do sedaj?

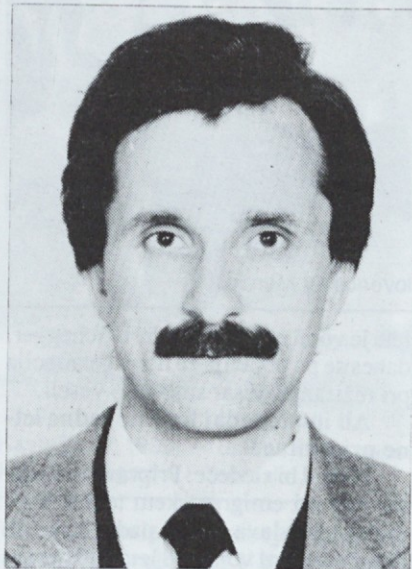
Ko so po drugi svetovni vojni začeli prihajati v Mendozo Slovenci iz begunskih taborišč, to je bilo v letih od 1948 do 1950, so takoj uvideli, da je za obstoj in ohranjanje slovenstva potrebna organizacija, ki bi služila kot opora v novih življenjskih okoliščinah.

Za prve korake k združenju so določili pripravljalni odbor, ki je imel kot glavni namen organizirati in sklicati prvi občni zbor. Predsednik tega odbora je bil Emil Štumberger.

Društvo Slovencev v Mendozii se je osnovalo 21. avgusta leta 1949. Člani prvega odbora so bili: predsednik rav. Marko Bajuk, podpredsednik Pavel Božnar, tajnik Janez Triler, blagajnik France Štern, odbornik Jože Bajda, odbornik Anton Anušič in dušni pastir Ivan Caserman. Skozi vsa leta in do danes je dušni pastir tudi član odbora.

Ob ustanovitvi je društvo imelo 49 članov. V teku let se je članstvo dvignilo na 100 oseb in vsa naslednja leta se število članov suče med 100 in 130.

Predsedniki odbora od 49. leta do

danke so bili: leta 1949 in 1950 rav. Marko Bajuk, 1951 Rudi Hirschegger, 1952 Franc Ovčjak, 1953-54-55 Luka Grintal, 1956-59 Jože Bajda, 1960-61 Luka Grintal, 1962 Stane Grebenc, 1963 Luka Grintal, 1964-66 inž. agr. Marko Bajuk, 1967 Jože Bajda, 1968-69 Luka Grintal, 1970-73 Pavel Bajda, 1974-82 Stane Grebenc, 1983-86 arh.

Nadaljevanje s strani 312

torej primeren prehod v bogato ustvarjalnost Slovenskega gledališča, ki je doslej že postavilo na oder mnogo kvalitetnih del in mu odmev med občinstvom ni nikoli manjkalo. Ob proslavi tridesetega jubileja je bila odigrana z velikim uspehom kmečka drama F. S. Finžarja „Divji lovec“ v priredbi in režiji Maksa Borštnika. Duša vsega gledališčenja pri Slovenskem gledališču je režiser in igravec Maks Borštnik in to od ustanovitve naprej. Njemu gre največ priznanj za tako bogato opravljeno delo na odru.

Najnaštetjem nekaj najbolj uspešnih predstav, katere je kronist vedno pohvalno ocenil v našem tedniku Svobodna Slovenija: Naša kri, Viharji v dušah, Obsodili so Kristusa, Obsojen je bil, Za narodov blagor, Lisica in grozdje, Tri modrosti starega Wanga,

Martin Krpan, Krst pri Savici, Barka brez ribiča, Matura, Sosedje, Razvalina življenja, Steklena menezherija, Gringo, Pilatova žena, Voda, Kralj na Betajnovi, Tartuffe, Živi križev pot (igran v kasteljanskem jeziku skozi enajst let na veliki petek za argentinsko publiko), Vnukinja, Sen kresne noči, Kurniki, Uredniške težave, Pred postajo, Krčma pri lepi Urški (pet izvirnih enodejank), Žlahtni meščan, Veliki odersveta, Preiskava, Lepa Vida, Romeo in Julija, Namišljeni bolnik, Narobe stvari v mestu Petpedi, Figole Fagole, Antigona, Divji lovec.

Ker bibilo naštevane vse igralcev, scenografov, kostumografov, tehnikov in drugih sodelavcev preobširno, naj se imensko spomnim že pokojnih in še živečih režiserjev med nami, ne samo pri Slovenskem gledališču, ampak pri vseh slovenskih gledaliških skupinah v Argentini:

Božidar Bajuk, 1987-88 Maks Ovčjak in od 1989 do danes inž. Jože Šmon.

Koliko naših ljudi živi v Mendozii in okolici? Koliko jih zajame društvo?

V mendoški provinci, vključno širši okolici všteti San Rafael in Malargüe, živi 147 družin — 758 oseb. Vključeni so tudi zakonski drugi neslovenskih narodnosti.

Društvo zajema približno eno tretjino slovenskega prebivalstva v Mendozii.

Kakšen je namen društva?

Glavni nameni društva so družiti in predstavljati slovenske demokratične priseljence in njihove sorodnike. Skrbeti in gojiti duhovne, kulturne in narodne vrednote. Organizirati prireditve kulturnega, literarnega, umetniškega, družabnega in športnega značaja. Gojiti duha enotnosti in vzajemnosti ter nuditi moralno in materialno oporo. Sodelovati pri javnih domorodnih, a „ne političnih“ prireditvah. Vsi ti nameni so podrobno opisani v društvenem pravilniku v členu 2.

Seveda, danes bi morali „posodobiti“ pravilnik in razširiti namene, posebno glede na povezavo z matično Slovenijo ter na sodelovanje s tukajšnjo javnostjo. Na neki način je v tej smeri usmerjeno danes naše delo.

Od kdaj imate Slovenski dom?

V prvih letih je Društvo imelo svoje prireditve pri raznih cerkvenih ustanovah: pri sestrah frančiškankah, pri

Pokojni: Rudi Bras, Maks Jan, Nikolaj Jeločnik, Janez Krištof, Ladislav Lenček, Marjan Marolt, Ivan Oven, Janez Perharič, Albin Petelin, Anica Šemrov, Janez Špeh, Ludvik Štancer, Janez Tršan, Jože Urh, Marjan Willenpart.

Živeči: Marjana Batagelj, Frido Beznik, Maks Borštnik, Nande Češarek, Miha Gaser, Rudi Hirschegger, Franci Holozan, Ciril Jan, Zdenka Virant Jan, Stanko Jerebič, Ema Kesler Blejc, Angelca Klanšek, Tine Kovčič, Ciril Markež, Stanko Novak, Slavko Reven, Lojze Rezelj, Jože Rožanc, Nataša Smersu.

Ob tridesetletnici Slovenskega gledališča v Buenos Airesu naj si vsaj organizirana slovenska skupnost v Argentini šteje v veliko čast obstoj in tridesetletno gledališko ustvarjanje, želeč, da bi gledališka umetnost ostala med nami še dolgo.

Sedanjí odbor Društva Slovencev v Mendozaí.

bratih maristih, pri mercedarcih, takratni fantje so se zbirali pri Obra Don Orione. Ko so si Bajdovi zgradili večjo tovarno za sodarstvo, so nudili prostore za društveno delovanje.

Leta 1959 so Pavel Božnar, Luka Grintal, Rudi Hirschegger in Mirko Šmon kupili posest na Urquiza 335 za društvene namene in jo leta 1971 prodali po ugodni ceni Društvu Slovencev v Mendozaí.

Poleg nedeljske maše in slovenske sobotne šole ste se rojaki v Mendozaí veliko posvečali petju in odrskim nastopom dolga leta.

Pevski zbor, katerega je ustanovil in mu bil prvi dirigent ravn. Marko Bajuk, deluje neprenehno od prihoda po letu 1948 in je bil prva leta naš najvidnejši predstavnik slovenske skupnosti v argentinski družbi s svojim pevskim nastopanjem zlasti v tukajšnjem cerkvenem okolju. Pevski zbor je imel številne javne nastope v Mendozaí, San Juanu in San Luisu ter v Buenos Airesu za slovensko publiko. Dolga leta je bil dirigent zbora prof. Božidar Bajuk, potem nekaj časa lic. Marko Bajuk, danes ga pa vodi gđ. Lenčka Božnar.

Slovenci imamo tudi ljubezen do gledališkega nastopa. Od božiča 1948 je prešlo preko našega odra v Mendozaí okoli 100 gledaliških predstav, katere so dosegle v mnogih primerih resnično umetniško višino. Ob 100-letnici rojstva pisatelja Ivana Cankarja leta 1976 so naši igralci dostojno predstavili Hlapca Jerneja v Buenos Airesu. Tudi smo bili deležni odrskih predstav naših rojakov iz Buenos Airesa. Skozi vsa

leta je vodil naš oder Rudi Hirschegger, danes se pa pojavlja že nova generacija pri režiranju, česar smo zelo veseli.

Ali imate sedaj kakšne redne letne prireditve?

Naštel bi sledeče: Priprave in sodelovanje pri emigrantskem tednu; spominska proslava za vse padle žrtve ob drugi svetovni vojni; od leta 1991 praznovanje državnosti; obletnica ustanovitve društva; čeprav niso redne, imamo precej prireditev, ki so povezane z obiski naših ljudi iz Slovenije; v zadnjem letu se je ponovno razgibala izmenjava z buenosaireško mladino in otroki osnovne šole, čuti se nov bolj sveži zrak v medsebojnem sodelovanju. Kot vemo, smo Slovenci vedno radi plezali in osvajali gore. Seveda to ne velja za Mendoščane, saj do danes iz

naše skupnosti še nimamo rojaka, ki bi došel na vrh Aconcague. Vsako leto od decembra do februarja pa nas obišče lepo število alpinistov iz Slovenije, ki se za pripravo na vzpon zadržijo v našem Domu nekaj dni. Ob takih prilikah kar več poletnih večerov preživimo s prijatelji pri asadu, pesmi in dobrem vinu.

Mladinske organizacije doživljajo nekakšno plimo in osek. Mislim, da doživljate pri vas novo poživitev.

Ko smo leta 1989 vstopili na vodilna mesta člani mlajše generacije, je naš podpredsednik Davorin Hirschegger prevzel skrb glede dela z našimi otroki. Takoj so se pričeli sestanki, telovadba, taborjenja, izleti v naravo, razne športne igre, namizne igre itn. Naš naraščaj se je po nekaj letih ponovno razmahnil. To skoro vsakodnevno srečevanje je naše otroke medsebojno povežalo in postali so dobri prijatelji.

Seveda pri tem delu ni manjkalo sodelovanja staršev. Zakonci smo se srečavali po družinah enkrat na mesec z namenom, da poglobimo svoje zakonsko življenje in da pregledamo potrebo pri delu z mladino. Ta doprinos je bil zelo koristen.

Prva doba je minila, potrebno pa je bilo, da bi ti mladi pričeli nekaj delati z lastno iniciativo. Zato sem lansko leto prosil svojo sestro Tončko, da bi se posvetila temu delu. Takoj je pričela. Organizirali so mesečne sestanke in tedenska srečanja, predavanja, hodili so enkrat na mesec v zavetišče za ostarele, pripravili so enkratna Mladinska

Ob 45-letnici obstoja Društva Slovencev v Mendozaí. Predsedniki, ki so se vrstili od l. 1949 do 1994: Sedijo (od leve): Luka Grintal, arh. Božidar Bajuk, dušni pastir Jože Horn ter župnik Ivan Tomažič in Janez Cukjati. Stojе: Stane Grebenc, Maks Ovčjak, inž. agr. Marko Bajuk, Rudi Hirschegger, Pavel Bajda in inž. Jože Šmon.

Ob 50-letnici smrti duhovnika Jožeta Kastelica (l. 1990) — ustanovitelja naše revije — so mendoški rojaki obiskali njegov grob v Puente del Inca.

dneva. Letos pa igro „Črna žena“, katero so izvedli na dostojni višini.

Z veseljem so pričeli povezavo z buenosaireško mladino, ki je koristna in potrebna, ker obogati vse, ki se tej zadevi posvetijo, posebno ker po številu naša skupnost ni močna.

Pri vsem tem delu je potrebna verska podlaga, saj vera daje pravi smisel vsakodnevemu življenju. Radi pripravljajo romanja in duhovne vaje ter se jih številno udeležijo.

Slišal sem, da občasno izdajate tudi svoje glasilo.

Ja, Glasnik izhaja neredno, normalno za božične in velikonočne praznike in kadar imamo kakšno izredno potrebo. Včasih izide kot večstranska revija, včasih pa kot list.

Ali imate kot predsednik društva dovolj sodelovanja od sodbornikov in opore od članstva?

Zdi se mi, da je to vprašanje dvosmerno. Vsak, kdor je vključen v neko društvo, želi pri njem dobiti kakšno korist ter skuša tudi sam nekaj doprinesiti. Kdor pa predseduje neki organizaciji, mora skrbeti in gledati, da so vsi člani dejavniki v njej. Pri tem se vsi vsak dan učimo in pomagamo. Mislim, da imamo vsak dan več sodelovanja ne samo od odbornikov, ampak tudi od tistih, ki niso člani našega društva.

Kateri dogodki ali katere prire-

ditve so ostale še posebej v spominu mendoških rojakov? V Buenos Airesu se radi spominjamo obiska vašega pevskega zbora pod ravni Markom Bajukom in pa uprizoritve Cankarjevega Hlapca Jerneja v igranju in režiji Rudija Hirscheggerja?

Vsaka dejavnost zahteva veliko truda, žrtve in dobre volje od vseh, ki so vključeni v skupini. Potrebno je veliko idealizma in pa nekaj „norosti“, da se te dejavnosti uresničijo. To daje nove pobude za nadaljnje delo.

1. Trg Republike Slovenije

Mislim, da je eden od teh dogodkov bila vesela vest, ki nam jo je oznanila Slovenija ob proglasitvi neodvisnosti ter boj za odcepitev od Jugoslavije. Pred tremi leti smo v sredini mesta postavili Trg Republike Slovenije, ki pod Andi predstavlja košček slovenskih Alp. Pri tem delu smo vsi sodelovali, na kar smo veseli in ponosni.

2. Slovenski tečaj za srednješolce

Kmalu po prihodu slovenskih izseljencev po drugi svetovni vojni v Mendozo je prof. Božidar Bajuk prevzel skrb za srednješolce. Skozi dolga leta je zbiral dijake vsak drugi četrtek zvečer. Večina današnjih voditeljev in vzgojiteljev skupnosti je obiskovala ta tečaj.

Po nekaj letih presledka smo orga-

nizirali bolj obširen tečaj, ki je vseboval različne stopnje učenja, a je na žalost kmalu nehal delovati.

Leta 1990 smo z dobro voljo Miha Bajda in s pomočjo novih učbenikov iz Slovenije uvedli pol-drugourni sobotni tečaj, ki je bil namenjen ne samo srednješolcem, temveč vsem, ki bi hoteli poglobiti znanje materinščine. Prvotna zamisel je bila nuditi cikel petih poukov, a zaradi navdušenja in zanimanja do tega tečaja smo ga neprenehoma nadaljevali skozi dve leti.

Prišli smo do zaključka, da je za naše današnje mendoške razmere glede števila učencev in možnosti učnih moči primerna rešitev

dvoletna doba tečaja.

Naslednje leto se je tečaj znatno okrepil s pristopom novih profesorjev. Učenju slovenščine smo dodali veroučno vzgojo, zgodovino, slovstvo, narodoslovje in oblikovanje osebnosti. Tečaj se vrši vsako soboto (razen prve sobote v mesecu) od 16.30 do 19.30.

S tako strukturo smo lani končali drugi cikel dvoletnega tečaja.

3. Tečaj slovenščine za začetnike

Veliko let smo poslušali izjave ljudi v slovenski mendoški skupnosti in izven nje, da bi imeli interes do učenja slovenščine. Med njimi so sinovi slovenskih staršev, ki so pozabili materinščino, otroci mešanih zakonov, argentinski zakonski partnerji teh zakonov in prijatelji Slovencev.

Po enoletni izkušnji učenja slovenščine za naše srednješolce smo prosili primerne učbenike takratnega ministra za Slovence po svetu dr. Dularja, ki je kmalu ugodil naši iniciativi. Tako smo se opogumili in v marcu 1991 uvedli tečaj slovenščine za začetnike. Deluje od tedaj neprekinjeno v šolski dobi vsak četrtek od 21 do 22.30. Profesor tečaja je Miha Bajda.

Po treh letih tega tečaja lahko s ponosom in veseljem ugotovimo, da je delo obrodilo lepe sadove. Slovenska skupnost je pridobila nove aktivne čla-

ne. Tečaj je tudi pripomogel, da so nekateri obiskali svoje sorodnike ali pa navezali oz. obnovili pismene stike s svojimi v domovini.

To, kar je začelo kot gorčično zrnje, z leta v leto raste naprej. Vse to se lahko napravi z ljubeznijo do sobrata.

Kakšen vtis imate o sedANJI vaši skupnosti in kako si predstavljate prihodnost?

Skupnost je živa, ker vsi njeni organi delujejo. Potrebno je pa poglobiti nekatere dejavnike, kot npr.:

1. Nujno potrebujemo pomoči pri učiteljstvu za našo osnovno šolo in dirigenta za zbor.

2. Eden od ciljev odbora je vsestranska vključitev naše skupnosti v argentinsko javno življenje, posebno na kulturnem in verskem področju.

3. Važno pozornost dajemo mešanim zakonom. S tem skušamo spremeniti tok odtujitve slovenskega člana tega zakona od naše skupnosti z vključitvijo argentinskega člana v aktivno sodelovanje pri našem delu.

4. Slovenija bi morala zaigrati bolj aktivno emigrantsko politiko pri vseh javnih izmenjavah.

27. avgusta 1994 sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu SONJA ZORKO in JOŽE SNOJ. Čestitamo!

Iz naše KRONIKE

24. mladinski dan s celodnevno prireditvijo (sveta maša, športna tekmovanja, kosilo, kulturni program in družabni del) je bil v nedeljo 4. septembra v Našem domu v San Justu, 11. novembra na Pristavi v Castelarju, v Slovenski vasi pa v nedeljo 25. septembra.

Dr. Franc Rode je na kulturnem večeru SKA 9. septembra predaval v Slovenski hiši o krščanstvu in kulturi.

Koncert Mladinskega pevskega zbora iz San Justa je bil v Našem domu v soboto 10. septembra pod vodstvom Andreja Selana in Andrejke Selan Vombergar.

Arh. Jure Vombergar je na sestanku staršev Prešernove šole na Pristavi v Castelarju v nedeljo 11. septembra govoril o televiziji v naših družinah.

Slovenske šolske sestre v Lanusu so 13. septembra obhajale 125-letnico svojega reda s slovesno mašo, ki jo je daroval lomaški škof Collino. Isti dan je obiskala sestre v San Lorenzo pri Rosariu skupina iz Buenos Airesa, ki jo je organizirala ZS: poleg prof. Matjaža Puca, ospravnika poslov RS, so bili zastopniki ZS in 23 šolarjev in 3 učiteljice Prešernove šole. Po pozdravu in čestitkah zastopnikov so učenci v narodnih nošah peli sestram slovenske pesmi.

Slovenski dom v Carapachayu je imel v soboto 16. septembra tombolsko prireditev in pomladanski ples.

Slomškov dom je v nedeljo 17. septembra praznoval svojo 33. obletnico pod geslom „Iz preteklosti gradimo za prihodnost“. Po dviganju zastav in petju himen ter pozdravnih besedah Marjana J. Lobode, predsednika SD, je bila sveta maša, med katero je dušni pastir Jože Škerbec razvijal misli o Slomškovi svetosti, peli pa so med mašo mladi pod vodstvom prof. Ivana Vombergarja. Po skupnem kosilu in športnem tekmovanju je bil ob 17 kulturni program, ki ga je napovedovala prof. Neda Dolenc: nagovor predsednika SD Lobode, dveurni video-prikaz zgodovine slovenske skupnosti v Ramos Mejiji in Slomškovega doma, ki ga je s sodelavci pripravil Marko Selan. Za sklep sta mladinski in šolski zbor zapela nekaj pesmi.

Slovenska skupnost v Mendozi je v nedeljo 18. septembra praznovala dvojni jubilej: 45-letnico Društva Slovencev in 40-letnico dušnopastirskega dela med Slovenci v Mendozi Jožeta

Horna. Slavje se je začelo s slovesno mašo, ki sta jo z jubilatoma somaševala mendoški pomožni škof Arancibia in Janez Cukjati. Navzoč je bil tudi župnik Ivan Tomažič. Med mašo je pel mešani pevski zbor pod vodstvom Lenčke Božnar.

Dušnega pastirja Jožeta Horna so med proslavo pozdravili podpredsednik DS Stane Grebenc, v imenu ZSMŽ Majda Ocvirk, šolski otroci pa z deklamacijami in petjem (Angelca Bajda).

40-letno delovanje DS je orisal predsednik inž. Jože Šmon, društvena tajnica Anica Hirschegger je vsem predsednikom DS od začetka do danes izročila simbolični dar, podpredsednik ZS iz Buenos Airesa Jože Šenk je čestital obema jubilatoma, nato pa je bilo slavnostno kosilo.

Prof. Matjaž Puc je na kulturnem večeru SKA v soboto 24. septembra predaval o naravnih in kulturni dediščini v Sloveniji.

Spominska maša za gen. Rupnika je bila v Rožmanovem domu v nedeljo 25. septembra, po maši je govoril dr. Stanko Kociper, nato je bilo skupno kosilo.

Proslava šolskih otrok na čast škofu Antonu Martinu Slomšku, očetu slovenskih šol, je bila v soboto 24. septembra v Slovenski hiši; v cerkvi Marije Pomagaj je katehet Jože Škerbec med mašo prikazal Slomška kot vzornega otroka, na akademiji v dvorani pa so učenci vseh šol nastopili z recitacijami in prizori.

Srečanje molilk Živega rožnega venca je bilo v nedeljo 25. septembra ob 15.30 v Slovenski hiši. Po molitvi rožnega venca pred Najsvetejšim je maševal župnik Jože Guštin. V dvorani je po pozdravnih besedah Marije Snojeve govorila o tej molitvi Irena Fajdigova, Marjetka Selanova je povedala, da sedaj moli živi rožni venec 710 molilk, sklepni nagovor pa je vodila Marjana Batageljeva. — Pri srečanju molilcev v dopoldnaskih urah pa je o molitvi rožnega venca govo-

ril cont. Milan Magister.

Obisk duhovnika Jožka Kraglja s Primorske je bil zelo važen in odmeven dogodek za slovensko skupnost v Argentini. Dušni pastir Jože Škerbec ga je povabil na slavlje pri Svetogorski Kraljici, dejansko pa je g. Kragelj obiskal vse postojanke slovenske skupnosti v Argentini. Dospel je 27. septembra, od petka 30. septembra do nedelje 2. oktobra vodil duhovne vaje za žene (61 udeleženk), v nedeljo 2. oktobra popoldne vodil slavlje 18. obletnice pri Svetogorski Mariji, vodil duhovna srečanja po vseh verskih središčih Velikega Buenos Airesa, pa tudi med rojaki v Bariločah, Mendoza, Mar del Plati in Miramaru, vodil slovesno mašo ob 20-letnici Triglava, vodil duhovne vaje za moške v Slovenski hiši v soboto 5. in v nedeljo 6. novembra (72 udeležencev) ter še enodnevne duhovne vaje za žene v Slovenski hiši v nedeljo 13. novembra (132 udeleženk). Obiskal je tudi vrsto primorskih družin. Vsem bo ostal v najlepšem spominu kot goreč duhovnik in zaveden Slovenec.

Na duhovniškem sestanku je bil 28. septembra pogovor z Jožkom Kragljem, 26. oktobra pa je prelat dr. Mirko Gogala predaval o okrožnici Sijaj resnice.

Teden slovenstva je organiziralo društvo Zedinjena Slovenija od 1. do 10. oktobra:

1. oktobra je bil v dvorani Slovenske hiše koncert MPZ Musica viva iz Kranja pod vodstvom Nade Kos. Tri pesmi je zapel skupaj z našim Gallusom.

2. oktobra je isti zbor pel v farni dvorani sv. Rafaela v Devoto ob 18. obletnici ustoličenja podobe Svetogorske Kraljice.

7. oktobra je v veliki dvorani Slovenske hiše predaval dipl. obramboslovec Janez Janša o Sloveniji danes.

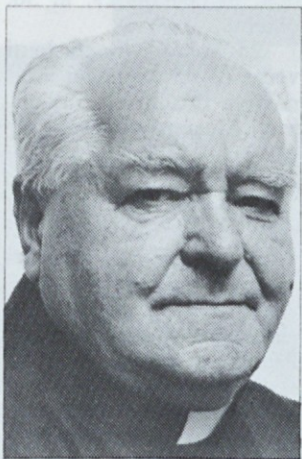
8. oktobra je bil koncert Musica viva v Slovenskem podpornem društvu Triglav.

9. oktobra je bil 39. Slo-

venski dan in 38. obletnica Našega doma v San Justu.

10. oktobra je imela Akademsko folklorna skupina France Marolt iz Slovenije celovečerni folklorni nastop v Našem domu v San Justu.

39. Slovenski dan in 38. obletnica Našega doma San Justo je bil v nedeljo 9. oktobra v Našem domu v San Justu. Ob 11. uri je bilo zbiranje zastopnikov, zastav in narodnih noš, nato sprevoz v katedralo, slovesno sveto mašo sta z Jožetom Škerbecem sodarovala Anton Bidovec in Jožko Kragelj, med mašo pa je pel Mladinski zbor

JOŽKO KRAGELJ

pod vodstvom Andreja Selana. Po sprevozu v Naš dom je bilo dviganje zastav. Častne goste in vse navzoče pa je pozdravil predsednik ND Janez Albrecht. Otvoritveni govor na 39. Slovenskem dnevu je imel Lojze Rezelj. Po skupnem kosilu je bila v dvorani akademija, Program je napovedovala Danica Malovrh: po pozdravnih besedah predsednika ND Janeza Albrehta je imel slavnostni govor predsednik ZS prof. Tine Vivod, nato pa so bile na sporedu deklamacije in recitacije Gregorčičevih in Prešernovih poezij (ljudskošolci iz vseh naših šol in mladina ND, Frido Beznik), pevski nastopi otroškega pevskega zbora, Mladinskega zbora ND, SPZ Gallus in MPZ Musica viva. Na okrašenem dvorišču so

krajevni domovi pripravili stojnice z jedačo in pijačo. Folklorni nastopi so bili na velikem odru na dvorišču. Povezoval je arh. Jure Vombergar. Slovenske folklorne plesne so zaplesale naše folklorne skupine iz Slovenske vasi, iz San Martina, s Pristave in iz Našega doma ter AFS France Marolt iz Slovenije, španske in argentinske plesne ob „Día de la Raza“ pa skupine iz Slomškovega doma, Našega doma in s Pristave. Mogočno scenografijo v dvorani in na dvorišču je napravil Tone Oblak. Prosta zabava je bila ob zvokih Rock'n'Polka in godcev AFS Marolt. Prireditve se je udeležilo nad 1000 rojakov.

18. obletnica pri Svetogorski Kraljici je bila v nedeljo 2. oktobra. Kljub silno slabemu vremenu so primorski rojaki napolnili obširno cerkev. Popetih litanijah Mater božje in blagoslovu z Najsvetejšim je daroval slovesno mašo Jožko Kragelj; z njim sta somaševala Jože Škerbec in France Šenk, med mašo pa je pel zbor Svetogorski zvon; večja skupina starejših rojakov je med mašo prejela zakrament maziljenja. Po maši je bila kulturno-družabna prireditev v dvorani: goste in vse navzoče ob pogrjenih mizah je pozdravila Dragica Mizerit, zbor Musica viva iz Kranja pa je zapel lep program slovenskih zborovskih pesmi.

Slovensko podporno društvo Triglav je praznovalo svojo 20-letnico in 150-letnico rojstva Simona Gregorčiča. V soboto 8. oktobra je bil v Triglavu koncert zbora Musica viva iz Kranja in otvoritev fotografske razstave Korenine Triglava; v soboto 15. oktobra pa je bilo odkritje doprsnega kipa Simona Gregorčiča, ki ga je blagoslovil Jožko Kragelj, in slovesni koncert z nastopom pevskega zbora Srečko Kosovel pod vodstvom Klavdija Koloinija, Mladinskega zbora iz San Justa, ki ga vodi Andrej Selan in zbor Triglav pod vodstvom Cirila Krena.

Napovedovala sta Alicia Pahor in Marjan Bogataj.

V nedeljo 16. oktobra je bila pri Svetogorski Kraljici v cerkvi sv. Rafaela zahvalna sveta maša; z Jožkom Kragljem, ki je v pridigi predstavil sporočilo pesmi Simona Gregorčiča, sta somaševala Jože Škerbec in Franc Šenk, zbor Srečko Kosovel pa je pod vodstvom Klavdija Koloinija in ob orgljanju Dore Brezavšček pel Vodopivčevo latinsko mašo. Po maši je bilo v Triglavu slavnostno kosilo. 20. oktobra je bila razstava risb in slik slovenskih slikarjev na papirju v Centro Cultural Recoleta.

Proslava svetovnega misijonskega dneva je bila v soboto, 15. oktobra, v Slovenski hiši: sveto mašo sta z župnikom Jožetom Guštinom darovala Jaka Barle in Jože Škerbec, po maši pa je bila v dvorani prireditev z geslom: Držina, zibelka misijonskih poklicev. Po govoru Jaka Barleta CM je program izvajala mladinska misijonska skupina Slovenske vasi pod vodstvom Francija Pavliča CM. Pri maši in proslavi je pel mladinski zbor Slovenske vasi.

Prešernova šola je proslavila materinski dan s spevoigro Kresničev v soboto 15. oktobra na Pristavi.

Cocktail z modno revijo je priredila ramoška ZSMŽ v soboto 22. oktobra v Slomškovem domu.

Pevski zbor Srečko Kosovel iz Ajdovščine, ki je prišel v Argentino za 20-letnico Triglava, je imel koncert 22. oktobra v Našem domu v San Justo, v nedeljo 23. oktobra v Slovenskem domu v San Martinu mini koncert, zvečer istega dne je pel v gostinskem prostoru na Pristavi, v torek 25. oktobra pa poslovični koncert v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši.

27. Pristavski dan je bil v nedeljo 23. oktobra pod geslom „Ko svet plaši se, nam trdnó v daljavo svetlo gre okó“. Po dviganju zastav je župnik France Bergant opravil mašno daritev. Po skup-

UVOŽENO iz Slovenije

- Najbolje gre tistim, ki mislijo pravilno, govorijo pa vse drugo.
- Proletarci imajo še naprej prihodnost.
- Globlje se priklanjaš, više spraviš zadnjico.
- Če bo šlo tako naprej, bomo šli kmalu nazaj.
- Na položaje, če je še kje kakšen nezaseden!
- Ni vselej dobro vse, kar je novo, vselej pa je novo vse, kar je dobro.
- Svetla prihodnost se nam bliža. Gre v smeri, nasprotni naši.
- Zgodovinarjem se moramo zahvaliti za mnoge svetle strani naše zgodovine.
- Šele ko je splaval na površino, so ugotovili, da je votel.
- Spomeniki ostajajo, revolucija gre naprej.
- Prav je, da je danes vse tako kot včeraj, ni pa prav, da bo tudi jutri tako kot danes.

malo za šalo

Dve prijateljici sta govorili o drugih.

„Kaj misliš o Moniki?“

„In ti?“

„Jaz tudi.“

*

Oče vozi avto. Poleg njega sedi njegov 16-letni sin.

„Oče, zakaj me ne pustiš za nekaj časa h krmilu avta? Saj sem že dovolj star!“

„Ti že mogoče, avto pa ne!“

*

Fant dekletu: „Ti si moja Trnuljčica.“

„Ja, res: kadar te vidim, me vselej popade spanec.“

nem kosilu je kulturni program napovedoval Gregor Batagelj. Slavnostni govornik je bil Albin Magister, pristavka igralska družina pa je v režiji Dominika Oblaka uprizorila Willenpartovo igro Vnujina.

Dr. Branko Marušič z akademskega centra SAZU je 24. oktobra predaval na kulturnem večeru SKA o slovensko-italijanskih odnosih v zgodovini.

Kreditna zadruga Slo-ga je praznovala svojo 40-letnico s prijateljskim srečanjem vseh bivših in sedanjih odbornikov v soboto 29. oktobra v Slovenski hiši.

Po zahvalni maši v cerkvi Marije Pomagaj, ki jo je daroval župnik Jože Škerbec, je bil ogled razstave publikacij Sloge in fotografij iz življenja zadruga, ki jo je v hali pred dvorano uredil arh. Jure Vombergar, v dvorani pa je govoril predsednik Sloge Avgust Jeločnik, lic. Stanko Jerebič je ob avdiovizualu Kamen na kamen - palača razlagal zgodovino Sloge, nato pa je bila slavnostna večerja.

Veseloigro Pri belem konjičku je predstavila igralska družina Slovenskega doma v Carapachayu v režiji Tineta Kovačiča in s

sceno Pavleta Sušnika v soboto in nedeljo 29. in 30. oktobra.

25. mladinski glasbeni večer ob 45. obletnici ustanovitve mladinskih organizacij, Slovenske dekliske organizacije in Slovenske fantovske zveze, je bil v nedeljo 30. oktobra. Po mladinski maši v cerkvi Marije Pomagaj je bila prireditev v dvorani Slovenske hiše, ki jo je napovedovala prof. Alenka Magister. Sceno je napravil Tonči Paulič, za luči in zvok sta skrbela Janez Jerč in Pavel Malovrh, celotna prireditev pa je bila v rokah predstavnikov mladinskih organiza-

cij Ivane Tekavec in Andreja Kostelca.

V 1. delu sporeda so nastopili pianist Ivan Vombergar, Mladinska skupina Slovenske vasi (Franci Pavlič), sopranistka Ani Rode, Mladinski zbor Slomškovega doma (Ivan Vombergar), solist Matej Debevec in Mladinski zbor Našega doma, v 2. delu pa basist Luka Debevec, Moški zbor San Justo (Andrejka Selan Vombergar), solisti Cvetka Kopač, Ani Rode, Luka, Matej in Matija Debevec, Tone Vivod in Martin Kopač (bobni), Erika Poglajen (orgle) in ansambel Rock & Polka.

KJE JE KAJ

Dve omiki - Marko Kremžar	289
Komunizem v postkomunistični Sloveniji - Avgust Horvat	290
Zavestno sprejemajmo slovensko duhovno domovinstvo - Tine Vivod	292
Iz preteklosti gradimo za prihodnost! - Marjan J. Loboda	292
Narodna sprava — poprava krivic	293
Kaj je masonerija -	
Lojze Kukovica	293
Pred novim Edenom	
- Alojz Rebula	295
Adventni čas	296
Advent - Zdenka Serajnik	296
Brezmadežna - Zdenka Serajnik	297

Brezmadežno spočetje Device Marije ..	297
Misli k bogoslužnim berilom na nedelje in praznike v decembru	298
Rojen je Rešenik - Anton Stres	300
Alternative Betlehemu?	
- Alojz Rebula	301
Cerkveni zborovodja - Edo Škulj	302
Sveti večer v Ljubljani leta 1944	
- Pavlina Dobovškova	303
Božič - Zdenka Serajnik	303
„Bosna... - Priredila	
Pavlina Dobovškova	304
Sveta noč - Selma Lagerlöf	305
Iz pisma usmiljenke s. Cecilije Rode	307
Enotni za slovensko prihodnost	
- Marjan Vivod	308
Ostanimo zvesti svojim koreninam! - Lučka Vombergar	309

Združuje nas prijateljstvo, skupni cilji, čut za vrednote - Sonja Gerkman	310
Naše družine so nam posredovale temelje naše identitete - Veronika Tekavec	310
Ostanimo živi, delavni člani naših slovenskih domov!	
- Sonja Petkovšek	311
Slovensko gledališče Buenos Aires — trideset let	
- Lojze Rezelj	312
Jože Horn — ob 40-letnici njegovega dušnega pastirstva v Mendozi - Jože Škerbec	313
Pogovor s predsednikom Društva Slovencev v Mendozi inž. Jožetom Šmonom	
- Jože Škerbec	315
Iz naše kronike	318

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877
Stavljenje in oblikovanje: MALTVILKO - Telefaks: (54-1) 362-7215
Tiska: Talleres Graficos VILKO S.R.L., - Estados Unidos 425 (1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A Treviey Dr. Toronto M8 4C4, Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazza-ta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1994: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

SLAVJE v San Lorenzu pri Rosariu

125 LET SLOVENSKIH ŠOLSKIH SESTER

Adrijana Albreht izroča slovenski nagelj, rožmarin in roženkravt letošnji jubilantki sestri Štefaniji Jelenc: 80 let življenja in 60 let služenja v redu šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja.

Odpravnik poslov ambade Republike Slovenije v Buenos Airesu prof. Matjaž Puc govori na jubilejni slavnosti.

Spodaj: San Lorenzo, Santa Fe. Zastopniki slovenskih društev iz Buenos Airesa in Rosaria na praznovanju 125-letnice ustanovitve Slovenskih šolskih sester.

Foto: Metka ALBREHT

"BOG ČUVAJ DOMOVINO MOJO!"

Nedelja, 9. oktobra 1994. Slovenski dan in 38. obletnica Našega doma v San Justu. **Zgoraj:** Narodne noše na odru, kjer so razne plesne skupine zaplesale slovenske, argentinske in španske plesne. **Spodaj:** Popoldanska akademija v dvorani. Nastopajo romunski, škofski, martinški zbor. Muzična zveza iz Kranja. Foto: Dalma.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: José Skerbec

Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877

Composición y Armado: MALIVILKO - Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina